

تجزیه و تحلیل صورتهای مالی

حمید دیانت پی

hdianatpey@gmail.com

بازنشر: سایت فراچارت

www.farachart.com

جدول عناوین و سرفصل دروس دوره:

ردیف	عناوین جزئی درس
۱	اصول و مفاهیم حسابداری و مدیریت مالی
۲	آشنایی با صورت‌های مالی و رابطه آن‌ها با یکدیگر
۳	آشنایی با روش‌های تحلیل صورت‌های مالی
۴	نسبت‌های مالی و تحلیل دوپونت
۵	استفاده از اکسل در تحلیل مالی
۶	تحلیل صورت‌های مالی یک شرکت

ردیف	عناوین جزئی درس
۱	بخش اول: اصول و مفاهیم حسابداری و مدیریت مالی
۲	بخش دوم: آشنایی با صورت‌های مالی و رابطه آن‌ها با یکدیگر
۳	بخش سوم: آشنایی با روش‌های تحلیل صورت‌های مالی
۴	بخش چهارم: نسبت‌های مالی و تحلیل دویونت
۵	بخش پنجم: استفاده از اکسل در تحلیل مالی
۶	بخش ششم: تحلیل صورت‌های مالی یک شرکت

بخش اول: اصول و مفاهیم حسابداری و مدیریت مالی

تعریف حسابداری

- ◀ فرآیند تشخیص، اندازه‌گیری و گزارش اطلاعات اقتصادی که برای استفاده‌کنندگان اطلاعات مزبور، امکان قضاوت و تصمیم‌گیری‌های آگاهانه را فراهم می‌سازد»
- ◀ فن تفسیر، اندازه‌گیری و توصیف فعالیت‌های اقتصادی»

فرایند حسابداری

فرایند حسابداری دارای چهار مرحله به ترتیب زیر می‌باشد:

- ◀ ثبت رویدادهای مالی
- ◀ طبقه‌بندی اقلام ثبت شده
- ◀ خلاصه کردن اقلام در قالب اعداد قابل سنجش
- ◀ تفسیر نتایج حاصله از بررسی اقلام خلاصه شده

◀ ثبت رویدادهای مالی

در این مرحله کلیه داد و ستدها و فعالیت‌های مالی به ترتیب تاریخ وقوع در دفتری به نام دفتر روزنامه ثبت می‌شود.

ماده ۷ قانون تجارت - دفتر روزنامه دفتری است که تاجر باید همه روزه مطالبات و دیون و دادستد تجاری و معاملات راجع به اوراق تجاری (از قبیل خرید و فروش و ظهرنویسی) و بطور کلی جمیع واردات و صادرات تجاری خود را به هر اسم و رسمی که باشد و جوهری را که برای مخارج شخصی خود برداشت می‌کند در آن دفتر ثبت نماید.

◀ طبقه‌بندی اقلام ثبت شده

در این مرحله اقلام ثبت شده در دفتر روزنامه، به حساب‌های مختلف در دفتر دیگری به نام دفتر کل انتقال می‌یابند.

ماده ۸ قانون تجارت - دفتر کل دفتری است که تاجر باید کلیه معاملات را لااقل هفته‌ای یک مرتبه از دفتر روزنامه استخراج و انواع مختلفه آن را تشخیص و جدا کرده هر نوعی را در صفحه مخصوصی در آن دفتر بطور خلاصه ثبت کند.

- ◀ خلاصه کردن اقلام در قالب اعداد قابل سنجش
- ترکیب و تنظیم نتایج حساب‌های دفتر کل به نحوی که حداکثر اطلاعات مورد نیاز به طور خلاصه و ساده به دست آید.
- ◀ تفسیر نتایج حاصله از بررسی اقلام خلاصه شده
- اعداد مندرج در صورت‌های مالی مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرند.

استفاده‌کنندگان اطلاعات مالی

- ◀ استفاده‌کنندگان درون سازمانی
هیات مدیره و مدیران اجرایی؛
- ◀ استفاده‌کنندگان برون سازمانی
صاحبان سرمایه، دولت، بستانکاران، بانک‌ها، رقبا، سرمایه‌گذاران بالقوه و سایر ذینفعان؛

تقسیم بندی واحدهای انتفاعی از منظر نحوه تشکیل

- ◀ مؤسسات انفرادی: تجار و کسبه؛
- ◀ شرکتهای ضمانتی: شرکتهای تضامنی، شرکتهای نسبی و شرکتهای مختلط؛
- ◀ شرکتهای سرمایه‌ای: شرکتهای سهامی، شرکتهای با مسئولیت محدود؛
- ◀ مؤسسات انتفاعی غیرتجاری: دفاتر حقوقی و مؤسسات حسابرسی؛

ماده ۲۰ قانون تجارت – شرکتهای تجاری بر هفت قسم است:

ردیف	نوع شرکت	حداقل سرمایه (ریال)	حداقل تعداد شرکاء (نفر)	حداقل تعداد مدیران	چگونگی مسئولیت صاحبان سهام / سرمایه
۱	سهامی عام	۵,۰۰۰,۰۰۰	۵	۵	محدود به مبلغ اسمی سهام
۲	سهامی خاص	۱,۰۰۰,۰۰۰	۳	۳	محدود به مبلغ اسمی سهام
۳	با مسئولیت محدود	۱,۰۰۰,۰۰۰	۲	۱	تا میزان سرمایه
۴	تضامنی	۱,۰۰۰,۰۰۰	۲	۱	مسئول پرداخت تمام قروض شرکت
۵	مختلط غیرسهامی	۱,۰۰۰,۰۰۰	یک نفر شریک ضامن و یک شریک با مسئولیت محدود	۱	۱- شریک ضامن: مسئول کلیه قروضی که ممکن است علاوه بر دارائی شرکت پیدا شود. ۲- شریک با مسئولیت محدود: تا میزان سرمایه‌ای که گذارده و یا بایستی بگذارد.
۶	مختلط سهامی	۱,۰۰۰,۰۰۰	یک عده شرکاء سهامی و یک نفر شریک ضامن	۱	۱- شرکاء سهامی: تا میزان سرمایه‌ای که در شرکت دارند ۲- شریک ضامن: مسئول کلیه قروضی که ممکن است علاوه بر دارائی شرکت پیدا شود.
۷	نسبی	۱,۰۰۰,۰۰۰	۲	۱	محدود به سرمایه‌ای است که در شرکت گذاشته‌اند.
۸	تعاونی عام	۱,۰۰۰,۰۰۰	۵۰۰	-	محدود به مبلغ اسمی سهام
۹	تعاونی خاص	۱,۰۰۰,۰۰۰	۷	-	محدود به مبلغ اسمی سهام

ASOBAT

A Statement of Basic Accounting Theory

ویژگی‌های کیفی اطلاعات مالی مبتنی بر

استفاده کنندگان اطلاعات مالی

محدودیت فراگیر

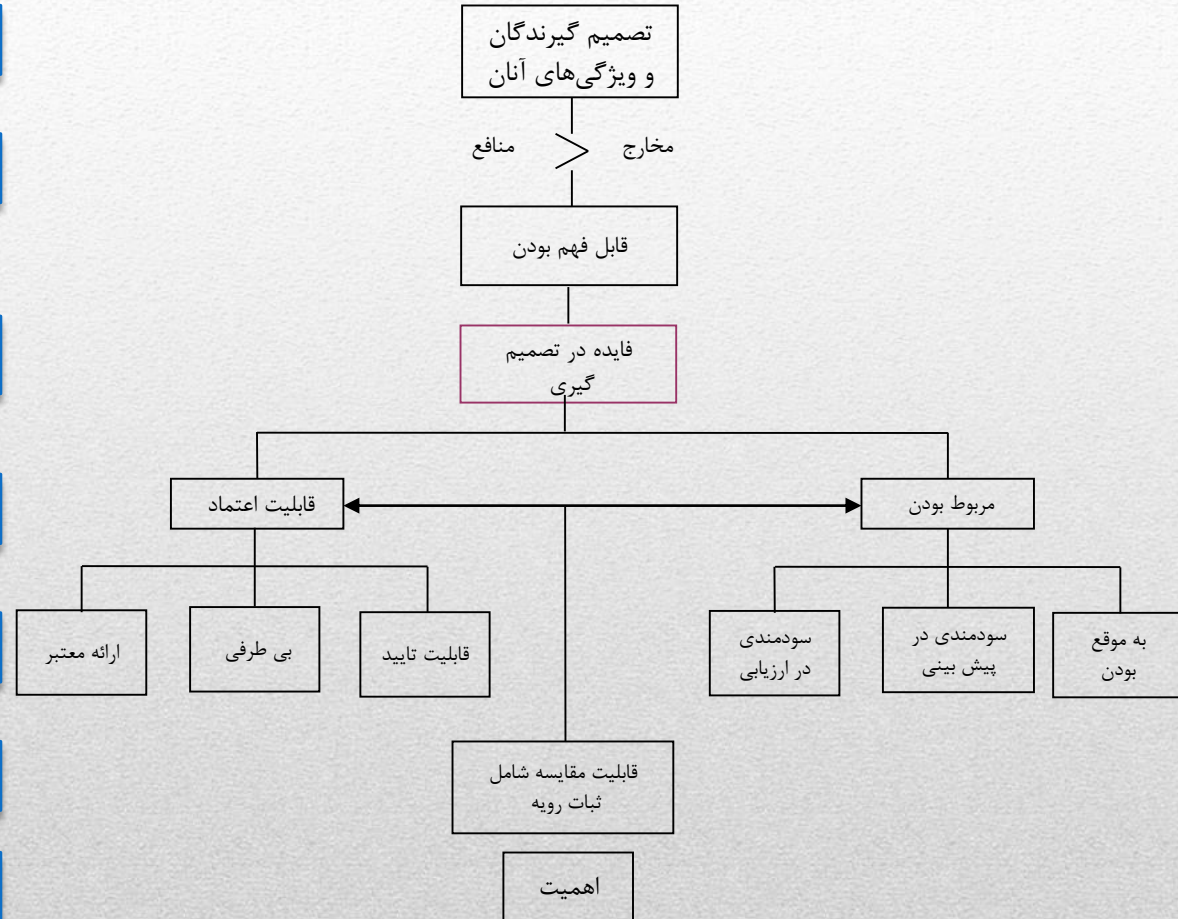
ویژگی‌های خاص استفاده کنندگان

ویژگی‌های اولیه خاص تصمیمات

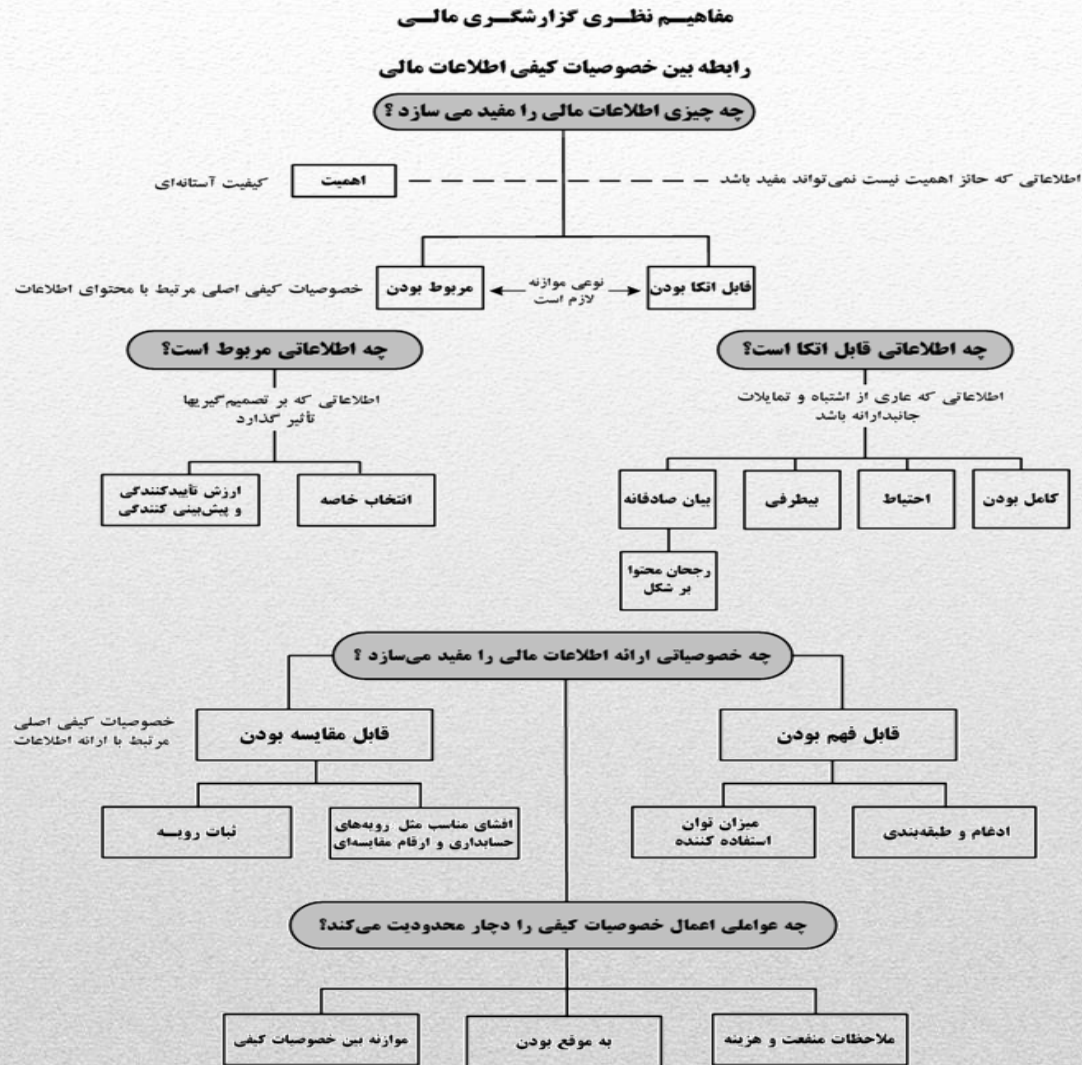
ویژگی‌های اولیه

ویژگی‌های ثانویه

آستانه شناسایی

منبع: مفاهیم نظری گزارشگری مالی - سازمان حسابرسي

مفروضات، اصول و میثاق‌های حسابداری

◀ هدف از وضع و تدوین اصول پذیرفته شده حسابداری:

ایجاد سیستمی یکنواخت برای پردازش اطلاعات مالی، تهیه و ارائه گزارش‌های مالی مفید برای تصمیم‌گیری و قضاوت آگاهانه است.

میثاق‌ها، قواعد و رویه‌هایی هستند که در طول زمان توسط بشر و در پاسخ به نیازهای جوامع به اطلاعات مالی بنا نهاده شده است و بتدریج تغییر، تحول و تکامل یافته است و به این دلیل مفاهیم عمومی حسابداری را اغلب اصول پذیرفته شده حسابداری می‌نامند.

◀ طبقه بندی مفاهیم عمومی حسابداری:

- الف - فرضیات مبنا یا مفاهیم بنیادی حسابداری
- ب - اصول عمومی حسابداری
- ج - قیود یا میثاق‌های تعدیل کننده

◀ فرضیات مبنا یا مفاهیم بنیادی حسابداری

مفاهیم بنیادی که زیر بنای لازم را برای حسابداری مؤسسات فراهم می‌کند و شالوده سایر مفاهیم و اصول حسابداری قرار می‌گیرند، فرضیات مبنا یا حسابداری نامیده می‌شوند. این فرضیات به لحاظ داشتن فایده در نیل به هدفها و انجام دادن عملیات حسابداری، در طول زمان به وجود آمده و بعنوان مفاهیمی بدیهی و بدون نیاز به استدلال و اثبات، مورد پذیرش قرار گرفته‌اند. این فرضیات به قرار زیر می‌باشد:

الف) فرض تفکیک شخصیت: منظور قائل شدن موجودیتی مستقل و هویتی متمایز برای هر مؤسسه جدای از مالک یا مالکان و نگهداری حساب و تهیه صورت‌های مالی برای یک مؤسسه بعنوان یک شخصیت حسابداری است.

ب) فرض اندازه گیری بر حسب واحد پول: در حسابداری معاملات و عملیات مالی و رویداد های دارای اثر بر حسب واحد پول بعنوان مقیاس مشترک اندازه گیری سنجیده و اطلاعات مالی بر حسب پول گزارش می‌شود و مقیاس مشترک اندازه گیری ارزش، تجمیع، تلخیص و ارائه اطلاعات مالی واحد پول رایج هر کشور است.

پ) فرض تداوم فعالیت: مؤسسات برای مدت نامحدود تشکیل و فرض می‌شود که در آینده قابل پیش بینی دایرند و فعالیتهای آنها استمرار دارد و قصد تعطیل و انحلال آنها وجود ندارد. البته این فرض به معنای آن است که یک مؤسسه بعنوان موجودیتی مستقل می‌تواند خود را با شرایط متغیر اقتصادی بنحوی وقف دهد که فعالیت‌های آن ادامه یابد.

ت) فرض دوره مالی: برای اینکه اطلاعاتی نسبتاً دقیق درباره نتایج عملیات و وضعیت مالی یک مؤسسه در طول زمان فراهم شود، عمر یک مؤسسه به دوره های زمانی کوتاه و مساوی تقسیم می‌شود. این کار به معنای پذیرفتن دوره مالی در حسابداری است؛ که این دوره مالی بستگی به نوع فعالیت و شرایط محیطی مؤسسه انتخاب و معمولاً طول دوره مالی می‌تواند یک ماه، سه ماه، شش ماه، یک سال باشد و هر یک از این دوره‌ها را دوره حسابداری می‌نامند.

ث) فرض تعهدی: مؤسسات معاملات و عملیات متعدد و متنوعی را در طول زمان انجام می‌دهند که قسمتی از آنها تعهد آور می‌باشد مانند معاملاتی خرید و فروش نسبه کالا که طرفین تعهد می‌کنند قسمتی از وجه معامله بعداً پرداخت گردد. درآمد ها در زمان تحقق و هزینه ها در دوره وقوع، بدون در نظر گرفتن زمان دریافت و یا پرداخت آنها شناسایی، در حساب ها ثبت و در صورتهای مالی دوره مربوط گزارش می‌شود.

◀ اصول عمومی حسابداری

مبانی و قواعد و رهنمودهای حاکم بر اندازه گیری، ثبت، طبقه بندی و گزارش نتایج معاملات و عملیات مالی و رویدادهای دارای اثر مالی بر یک مؤسسه را **اصول حسابداری** نامند. این اصول نحوه تعیین سود را مشخص و چگونگی گزارش وضعیت مالی یک مؤسسه را روشن می کند؛ که بشرح ذیل می باشد:

۱- اصل بهای تمام شده: در حسابداری کنونی قیمت های تحقق یافته در معاملات که اصطلاحاً بهای تمام شده یا ارزش تاریخی نامیده می شود، مبنای ثبت و ضبط اطلاعات و گزارشات مالی قرار می گیرد. به این معنا که اقلام مختلف دارایی، بدهی، درآمدها و هزینه ها به قیمت های معامله شده یا ارزش های تاریخی در مدارک حسابداری ثبت می شود.

۲- اصل تحقق درآمد: براساس این اصل درآمدها می بایست به محض ارائه خدمت به مشتریان شناسایی و ثبت شود اعم از اینکه بهای آن نقداً دریافت شده یا نشده باشد.

۳- اصل تطابق: براساس این اصل می بایست هزینه ها و درآمدهای هر دوره مالی را به حساب های همان دوره منظور نمود.

۴- اصل افشا: طبق این اصل کلیه رویدادها مالی با اهمیت مربوط به مؤسسه به طور مناسب و کامل طبق اصول پذیرفته شده حسابداری افشاء گردد این اصل بر کلیه جوانب گزارشگری مالی تأثیر دارد.

۵- اصل ثبات رویه: طبق اصل مذکور روش حسابداری این مؤسسه باید در سال های متوالی یکسان باشد اگر در یک سال یکی از روش های عمده حسابداری در مواردی که دو یا چند انتخاب وجود دارد تغییر نماید، باید میزان اثر تغییر روش بر اقلام سود و زیان و ترانزنامه افشا گردد.

◀ قیود (محدودیت ها) یا میثاق های تعدیل کننده:

در بسیاری از موارد بکارگیری اصول و مفروضات حسابداری با محدودیت هایی همراه است. این محدودیت ها که به آنها میثاق ها و محدودیت های اجرایی نیز گفته می شود عبارتند از:

۱- میثاق اهمیت

۲- میثاق فزونی منافع بر مخارج

۳- میثاق احتیاط

۴- میثاق خصوصیات صنعت

مفاهیم حاکم بر ترازنامه:

- ۱- فرض تداوم فعالیت
- ۲- فرض واحد اندازه گیری
- ۳- اصل افشاء
- ۴- اصل بهای تمام شده
- ۵- میثاق اهمیت

ترازنامه بر اساس **فرض تداوم فعالیت** تهیه می شود. یعنی فرض بر این است که یک موسسه برای دوره نا محدود فعالیت می کند. این صورت حساب نیز مانند سایر صورت حسابها بر مبنای **فرض واحد اندازه گیری** بر حسب واحد پول استوار است. تمامی صورت های مالی در ایران باید بر اساس واحد پول ریال تهیه شود. در صورت ترازنامه **اصل افشاء** بسیار با اهمیت است. زیرا ارقامی که در این صورت مالی ذکر می شود بسیار با اهمیت است و باید تمامی ارقام با دقت و به طور کامل افشاء شود. ضمناً بر طبق **اصل بهای تمام شده** تمامی اقلام در ترازنامه با بهای تمام شده تاریخی ثبت می شوند. یعنی در طول چند سال هیچ گونه تجدید ارزیابی در اقلام ترازنامه صورت نمی گیرد. بر طبق **میثاق اهمیت** باید تنها ارقام با اهمیت در ترازنامه ذکر شود. ارقام ترازنامه، ارقامی با اهمیت (از نظر ریالی) می باشند، که البته مفهوم اهمیت مفهومی نسبی می باشد.

مفاهیم حاکم بر صورت سود و زیان:

- ۱ - اصل تحقق درآمد
- ۲ - فرض دوره مالی
- ۳ - اصل تطابق
- ۴ - میثاق احتیاط
- ۵ - اصل افشا
- ۶ - میثاق اهمیت
- ۷ - میثاق فزونی منابع بر مخارج

بر طبق اصل تحقق درآمد هر مبلغی که دریافت شود درآمد نمی‌باشد و چه بسا مواردی که مبلغی دریافت نشود، اما درآمد ثبت گردد. صورت سود و زیان بر فرض دوره مالی استوار است. یعنی مبنای تهیه این صورت یک دوره مالی معین می‌باشد. در ضمن بر مبنای اصل تطابق، هزینه‌های هر دوره تنها باید با درآمدهای همان دوره مطابق شود. بر مبنای میثاق احتیاط باید مراقبت شود که هزینه‌های دوره کمتر از واقع و درآمدهای دوره بیشتر از واقع ثبت نشود. اصل افشا و میثاق اهمیت در صورت سود و زیان به این معناست که باید ارقام این صورت به طور کامل افشا شود و چون ارقام در صورت سود و زیان از نظر ریالی کم ارزش تر از ترازنامه است پس باید در مورد آن توجه بیشتری بشود. در آخر باید توجه داشت که هزینه‌های تهیه صورت مالی نباید بیش از منافع حاصل از آن باشد. البته در مورد یادداشتهای توضیحی باید این نکته قابل ذکر است که یادداشتهای پیوست بر مبنای اصل افشا کامل تهیه می‌شود.

هدف مدیریت مالی

بکارگیری مهارت‌هایی است که با استفاده از آن مهارت‌ها هدف اصلی بنگاه‌های اقتصادی، که همانا حداکثر کردن ثروت صاحبان بنگاه است، محقق گردد.

محیط قانونی بنگاه‌های اقتصادی

برون سازمانی

درون سازمانی

سایر
قوانین
آمره

قانون
بورس

قوانین
پولی و
بانکی

قانون کار
و تامین
اجتماعی

قانون
تجارت

قوانین
مالیاتی

روابط
میان
ذینفعان

مسأله
نماینده‌گی

ردیف	عناوین جزئی درس
۱	بخش اول: اصول و مفاهیم حسابداری و مدیریت مالی
۲	بخش دوم: آشنایی با صورت‌های مالی و رابطه آن‌ها با یکدیگر
۳	بخش سوم: آشنایی با روش‌های تحلیل صورت‌های مالی
۴	بخش چهارم: نسبت‌های مالی و تحلیل دویونت
۵	بخش پنجم: استفاده از اکسل در تحلیل مالی
۶	بخش ششم: تحلیل صورت‌های مالی یک شرکت

بخش دوم: آشنایی با صورت‌های مالی و رابطه آنها با یکدیگر

بر اساس استاندارد ملی حسابداری شماره ۱	بر اساس استاندارد حسابداری بین‌المللی شماره ۱
ترازنامه	صورت وضعیت مالی به تاریخ پایان دوره؛
صورت سود و زیان	صورت سود و زیان و سود(زیان) جامع برای دوره؛
صورت سود و زیان جامع	یا دو صورت مجزا: صورت سود و زیان و صورت سود(زیان) جامع
صورت جریان وجوه نقد	صورت جریان‌های نقدی برای دوره
-	صورت تغییرات در حقوق مالکانه برای دوره
یادداشت‌های توضیحی همراه	یادداشت‌های توضیحی، شامل خلاصه اهم رویه‌های حسابداری و سایر اطلاعات توضیحی؛

بر اساس استاندارد حسابداری بین‌المللی شماره ۱:

علاوه بر موارد یاد شده، چنانچه واحد تجاری یک رویه حسابداری را با تسری به گذشته بکار گیرد یا اقلام صورت‌های مالی را با تسری به گذشته تجدید ارائه نماید، یا اقلام صورت‌های مالی را تجدید طبقه‌بندی کند، باید صورت وضعیت مالی به تاریخ ابتدای دوره قبل را نیز ارائه نماید.

هدف صورت‌های مالی

ارائه اطلاعات تلخیص و طبقه‌بندی شده درباره:

- ◀ وضعیت مالی
- ◀ عملکرد مالی
- ◀ انعطاف پذیری مالی
- ◀ نتایج ایفای وظیفه مباشرت (حسابدهی) مدیریت در قبال منابعی که در اختیارشان قرار گرفته است، می باشد.

مسئولیت تهیه صورت‌های مالی

با هیات مدیره یا سایر ارکان اداره کننده واحد تجاری است.

صورت‌های مالی اساسی

صورت وضعیت مالی ← [دارایی‌ها، بدهی‌ها و حقوق صاحبان سرمایه]

صورت سود و زیان
صورت سود و زیان جامع ← [درآمدها و هزینه‌های تحقق یافته و نیافته]

صورت جریان‌های نقدی ← [جریان ورود و خروج وجوه نقد]

ترازنامه (صورت وضعیت مالی)

دارایی‌ها: حقوق مالی اشخاص نسبت به دارایی‌های واحد تجاری

بدهی‌ها: حقوق مالی سایر اشخاص (غیر از مالک) نسبت به دارایی‌های واحد تجاری

حقوق صاحبان سرمایه: حقوق مالی مالکان نسبت به دارایی‌های واحد تجاری

معادله حسابداری

نمونه ترازنامه

شرکت نمونه

ترازنامه

در تاریخ ۲۹ اسفندماه ۱۳۹۴

۱۳۹۳/۱۲/۲۹	۱۳۹۴/۱۲/۲۹	یادداشت	بدهیها و حقوق صاحبان سهام	۱۳۹۳/۱۲/۲۹	۱۳۹۴/۱۲/۲۹	یادداشت	داراییها
ریال	ریال			ریال	ریال		
			بدهیهای جاری:				داراییهای جاری:
		۱۸	حسابها و اسناد پرداختی تجاری			۴	موجودی نقد
		۱۹	سایر حسابها و اسناد پرداختی			۵	سرمایه گذارهایی کوتاه مدت
		۲۰	بدهی به شرکتهای گروه			۶	حسابها و اسناد دریافتی تجاری
		۲۱	جاری شرکاء			۷	سایر حسابها و اسناد دریافتی
		۲۲	پیش دریافتها			۸	طلب از شرکتهای گروه
		۲۳	مالیات پرداختی			۹	جاری شرکاء
		۲۴	سود سهام پرداختی			۱۰	موجودی مواد و کالا
		۲۵	تسهیلات مالی دریافتی			۱۱	سفارشات و پیش پرداخت ها
		۱۲	بدهی های مرتبط با دارایی های نگهداری شده برای فروش			۱۲	داراییهای نگهداری شده برای فروش
		۲۶	ذخائر				
			جمع بدهیهای جاری				جمع داراییهای جاری
			بدهیهای غیر جاری :				داراییهای غیر جاری:
		۲۷	حسابها و اسناد پرداختی بلند مدت				داراییهای ثابت مشهود
		۲۵	تسهیلات مالی دریافتی بلند مدت			۱۳	داراییهای نامشهود
		۲۸	ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان			۱۴	سایر داراییها
			جمع بدهیهای غیر جاری			۱۵	سرمایه گذارهایی بلند مدت
			جمع بدهیها			۱۶	سرمایه گذاری در املاک
						۱۷	جمع داراییهای غیر جاری
			حقوق صاحبان سهام :				
		۲۹	سرمایه				جمع داراییها
		۳۰	افزایش سرمایه در جریان				حسابهای انتظامی
		۳۱	اندوخته قانونی				
			سود (زیان) انباشته				
			جمع حقوق صاحبان سهام				
			جمع بدهیها و حقوق صاحبان سهام				
			طرف حسابهای انتظامی				

یاداشتهای توضیحی همراه، جزء جدایی ناپذیر صورت‌های مالی است

صورت سود و زیان (صورت عملکرد مالی)

درآمد: افزایش ناخالص در حقوق صاحبان سرمایه به جز آورده صاحبان سرمایه

هزینه: کاهش ناخالص در حقوق صاحبان سرمایه به جز ستانده صاحبان سرمایه

معادله حسابداری

$$\text{دارایی} = \text{بدهی} + \text{حقوق صاحبان سرمایه}$$

سود(زیان) انباشته + سرمایه مالکان

سود(زیان) سال‌های قبل + سود(زیان) جاری

سودهای تقسیم نشده + هزینه دوره - درآمد دوره

نمونه صورت سود و زیان - به همراه گردش سود (زیان) انباشته

شرکت نمونه

صورت سود و زیان

برای دوره مالی منتهی به ۲۹ اسفندماه ۱۳۹۴

۱۳۹۳	۱۳۹۴	یادداشت
ریال	ریال	ریال
		۳۲ فروش خالص و درآمد ارائه خدمات
		۳۳ بهای تمام شده کالای فروش رفته و خدمات ارائه شده
		سود ناخالص
		۳۴ هزینه های فروش، اداری و عمومی
		۳۵ خالص سایر درآمدها و هزینه های عملیاتی
		سود عملیاتی
		۳۶ هزینه های مالی
		۳۷ خالص سایر درآمدها و هزینه های غیر عملیاتی
		سود عملیات در حال تداوم قبل از مالیات
		۲۳ مالیات بر درآمد
		سود خالص عملیات در حال تداوم
		۳۸ سود خالص (زیان) عملیات متوقف شده
		سود خالص
		۳۹ سود پایه هر سهم :
		ناشی از عملیات در حال تداوم :
		عملیاتی
		غیر عملیاتی
		ناشی از عملیات متوقف شده
		سود پایه هر سهم
		گردش حساب سود (زیان) انباشته
		سود خالص
		سود (زیان) انباشته در ابتدای سال
		۴۰ تعدیلات سنواتی
		سود (زیان) انباشته در ابتدای سال - تعدیل شده
		سود سهام مصوب
		افزایش سرمایه
		سود (زیان) قابل تخصیص
		تخصیص سود :
		اندوخته قانونی
		سود (زیان) انباشته در پایان سال

یاداشتهای توضیحی همراه، جزء جدایی ناپذیر صورت‌های مالی است

صورت سود و زیان جامع (صورت عملکرد مالی)

به عنوان یک صورت مالی اساسی، باید کل درآمدها و هزینه‌های شناسایی شده طی دوره را که قابل انتساب به صاحبان سرمایه است، به تفکیک اجزای تشکیل دهنده آن‌ها نشان دهد.

اقلام تشکیل دهنده صورت سود و زیان جامع

- ◀ سود و زیان خالص دوره طبق صورت سود و زیان؛
- ◀ درآمدها و هزینه‌های تحقق نیافته ناشی از تغییرات آن دسته از دارایی‌ها و بدهی‌هایی که بر مبنای مستمر اساساً به منظور قادر ساختن واحد تجاری به انجام عملیات نگهداری می‌شود.
- ◀ درآمدها و هزینه‌هایی که طبق رهنمودهای حسابداری به استناد قوانین امره مستقیماً در حقوق صاحبان سرمایه منظور می‌شود.
- ◀ تعدیلات سنواتی (شامل اصلاح اشتباهات اساسی و آثار انباشته تغییر در رویه‌های حسابداری).

شرکت نمونه

صورت سود و زیان جامع

برای سال مالی منتهی به ۱۳۰۴/۱۲/۲۹

ریال		
**	سود خالص	تحقق یافته
(**)	مازاد تحقق نیافته ناشی از تجدید ارزیابی دارایی‌های ثابت	تحقق نیافته
**	سود(زیان) تحقق نیافته سرمایه‌گذاری‌های بلند مدت	
**	سود جامع سال	
**	تعدیلات سنواتی	
**	سود جامع شناسایی شده از تاریخ گزارشگری دوره مالی قبل	

صورت جریان وجوه نقد (انعطاف پذیری مالی)

عبارتست از افزایش یا کاهش در مبلغ وجه نقد ناشی از معاملات با اشخاص حقیقی یا حقوقی مستقل از شخصیت حقوقی واحد تجاری و ناشی از سایر رویدادها.

طبقه‌بندی جریان‌های نقدی

صورت جریان وجوه نقد باید منعکس کننده جریان‌های نقدی طی دوره تحت ۵ سرفصل اصلی به ترتیب زیر باشد:

- ◀ فعالیت‌های عملیاتی
- ◀ بازده سرمایه گذاری‌ها و سود پرداختی بابت تأمین مالی
- ◀ مالیات بر درآمد
- ◀ فعالیت‌های سرمایه گذاری
- ◀ فعالیت‌های تأمین مالی

مطابق پیش نویس اصلاحی استاندارد شماره ۲ با عنوان صورت جریان وجوه نقد، ۵ سرفصل عنوان شده به ۳ سرفصل اصلی فعالیت‌های عملیاتی، فعالیت‌های سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های تأمین مالی طبقه‌بندی می‌شوند.

نمونه صورت جریان وجوه نقد

شرکت نمونه

صورت سود و زیان

برای دوره مالی منتهی به ۲۹ اسفندماه ۱۳۹۴

۱۳۹۳	۱۳۹۴	یادداشت
ریال	ریال	ریال
		۴۱
		فعالیت‌های عملیاتی:
		جریان خالص ورود وجه نقد ناشی از فعالیت‌های عملیاتی
		بازده سرمایه گذاریها و سود پرداختی بابت تامین مالی:
		سود دریافتی بابت سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت
		سود دریافتی بابت سپرده های سرمایه گذاری بلند مدت
		سود سهام دریافتی
		سود پرداختی بابت تسهیلات مالی
		سود سهام پرداختی
		جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی از بازده سرمایه
		گذاریها و سود پرداختی بابت تامین مالی
		مالیات بر درآمد:
		مالیات بر درآمد پرداختی
		فعالیت‌های سرمایه گذاری:
		وجوه پرداختی جهت خرید داراییهای ثابت مشهود
		وجوه پرداختی بابت تحصیل سرمایه گذاریهای بلند مدت
		وجوه پرداختی بابت سرمایه گذاری در املاک
		وجوه حاصل از فروش داراییهای ثابت مشهود
		وجوه حاصل از فروش سرمایه گذاریهای کوتاه مدت
		وجوه نقدی غیر متبرقه - خسارت دریافتی از بیمه
		جریان خالص خروج وجه نقد ناشی از فعالیت‌های سرمایه گذاری
		جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد قبل از فعالیت‌های تامین مالی
		فعالیت‌های تامین مالی:
		وجوه حاصل از افزایش سرمایه
		دریافت تسهیلات مالی
		باز پرداخت اصل تسهیلات مالی دریافتی
		جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی از فعالیت‌های تامین مالی
		خالص افزایش (کاهش) در وجه نقد
		مانده وجه نقد در ابتدای سال
		تاثیر تغییرات نرخ ارز
		مانده وجه نقد در پایان سال
		مبادلات غیر نقدی

یادداشت‌های توضیحی همراه، جزء جدایی ناپذیر صورت‌های مالی است

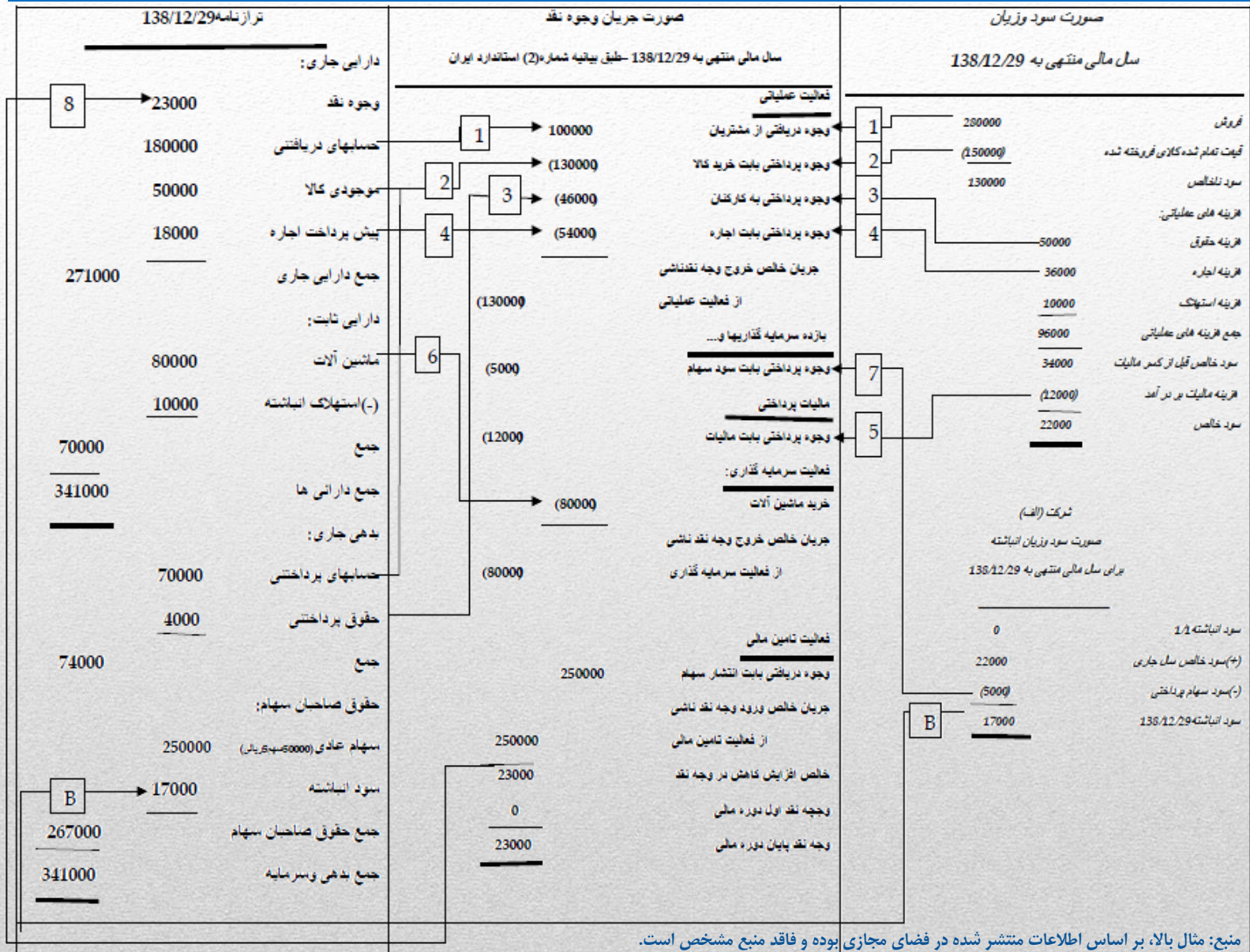
ارتباط بین صورت‌های مالی

صورت‌های مالی اساسی با یکدیگر ارتباط ذاتی دارند، زیرا همگی جنبه‌های عملیات و رویدادهای مالی یگانه‌ای را گزارش می‌دهند؛ همچنین لازم به یادآوری است که اگرچه هر یک از صورت‌های مالی اطلاعات متفاوتی را ارائه می‌کنند، اما امکان دارد، نیازهای اطلاعاتی تمامی استفاده‌کنندگان را تامین ننماید.

بخش دوم: آشنایی با صورت‌های مالی و رابطه آن‌ها با یکدیگر

ردیف	عناوین جزئی درس
۱	بخش اول: اصول و مفاهیم حسابداری و مدیریت مالی
۲	بخش دوم: آشنایی با صورت‌های مالی و رابطه آن‌ها با یکدیگر
۳	بخش سوم: آشنایی با روش‌های تحلیل صورت‌های مالی
۴	بخش چهارم: نسبت‌های مالی و تحلیل دویونت
۵	بخش پنجم: استفاده از اکسل در تحلیل مالی
۶	بخش ششم: تحلیل صورت‌های مالی یک شرکت

تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی

تجزیه و تحلیل مالی، فرآیند انتخاب، ارزیابی و تفسیر داده‌های مالی و سایر اطلاعات مربوط، به منظور ارزیابی شرایط فعلی و عملکرد آتی شرکت است.

منابع اصلی جهت تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی یک شرکت

- ◀ گزارش‌های حساب‌برسان مستقل (صورت‌های مالی، رعایت و عملیاتی)؛
- ◀ گزارش‌های صورت‌های مالی دوره‌ای؛
- ◀ بودجه شرکت و تطبیق با عملکرد واقعی؛
- ◀ شرایط اقتصادی دنیا، صنعت و پیش‌بینی روند آتی؛
- ◀ گزارشات فعالیت هیات مدیره (ماده ۲۳۲ اصلاحیه ق.ت)؛
- ◀ تحلیل سایت‌های تحلیلگر، اخبار و گزارش‌های پیرامون صنعت و شرکت؛

پیش نیازهای تحلیل اطلاعات مالی

تحلیلگر باید قبل از شروع فرایند تجزیه و تحلیل مالی، اهداف خود را مشخص نماید. سوالات زیر در تعیین هدف به تحلیلگران کمک کند:

- ◀ هدف از تجزیه و تحلیل چیست؟ این تجزیه و تحلیل چه سوالاتی را پاسخ خواهد داد؟
- ◀ برای به انجام رساندن این هدف، چه سطح از جزئیات مورد نیاز خواهد بود؟
- ◀ چه اطلاعاتی برای تجزیه و تحلیل در دسترس است؟
- ◀ عوامل یا روابطی که تجزیه و تحلیل را تحت تاثیر قرار می‌دهد چیست؟
- ◀ محدودیت‌های تحلیل کدامند و تاثیر این محدودیت‌ها بر تجزیه و تحلیل چه میزان است؟

هنگامی که هدف تعریف شد، تحلیلگر می‌تواند تکنیک‌های مناسب برای تجزیه و تحلیل را انتخاب نماید.

چارچوب کلی تجزیه و تحلیل

خروجی	مراحل
اهداف تعیین می‌شود. سوالات پاسخ داده شود. محتوای گزارش ارائه می‌شود. جدول زمانی و بودجه تهیه می‌شود.	۱. تعریف هدف و ساختار بر اساس تابع تحلیلگران، ورودی مشتری و دستورالعمل‌های سازمانی.
صورت‌های مالی سازمان. جدول مالی. پرسشنامه.	۲. جمع‌آوری اطلاعات: صورت‌های مالی، دیگر اطلاعات مالی، صنعت / اطلاعات اقتصادی، بحث و گفتگو با مدیریت، تامین‌کنندگان، مشتریان و رقبا.
صورت‌های مالی تعدیل شده. اندازه‌گیری اظهارات. نسبت و نمودار. پیش‌بینی.	۳. پردازش اطلاعات
ارزیابی نتایج تحلیل.	۴. تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات پردازش شده
گزارش دستیابی به پاسخ سوالات محله ۱. ارائه راهکار برای رسیدن به اهداف تحلیل و بررسی.	۵. برقراری ارتباط بین اطلاعات، نتیجه‌گیری و ارائه راهکار
به روز رسانی راهکارها.	۶. پیگیری

منبع: Financial Analysis Techniques-CFA Institute

اشکال تجزیه و تحلیل‌های مالی

تجزیه و تحلیل بنیادی

بررسی علمی درباره عوامل اساسی تعیین‌کننده ارزش یک شرکت را تجزیه و تحلیل بنیادی می‌نامند. تحلیل‌گر بنیادی به بررسی دارایی‌ها، بدهی‌ها، فروش، ساختار بدهی، درآمد، محصول، سهم بازار، ارزیابی مدیریت بنگاه و مقایسه آن شرکت‌های مشابه می‌پردازد و در نهایت ارزش واقعی سهام را تخمین می‌زند.

تجزیه و تحلیل فنی (تحلیل تکنیکال)

روش پیش‌بینی تغییرات قیمت سهام که عبارت است از بررسی نمودارها و جدول‌های تغییرات قیمت سهام با این فرض که روند قیمت سهام تکرار شونده است. هدف بررسی رفتار سرمایه‌گذار و روند تغییرات قیمت است. به عبارتی دیگر، تحلیل فنی، مطالعه رفتارهای بازار با استفاده از نمودارها و با هدف پیش‌بینی آینده روند قیمت‌ها می‌باشد.

تجزیه و تحلیل مالی

روش‌های تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی

- ◀ تجزیه و تحلیل افقی
- ◀ مقایسه‌ای
- ◀ بررسی روند
- ◀ تجزیه و تحلیل هم‌مقیاس
- ◀ تجزیه و تحلیل عمودی
- ◀ تجزیه و تحلیل با استفاده از نسبت‌های مالی
- ◀ تجزیه و تحلیل بر مبنای مقیاس مشترک (استاندارد)

تجزیه و تحلیل افقی

فرآیند تجزیه و تحلیل افقی به شرح زیر است:

◀ بدست آوردن معیار مقایسه‌ای اقلام صورت‌های مالی در دوره‌های زمانی مشابه؛

◀ شناسایی تغییرات مساعد(نامساعد) در صورت‌های مالی؛

◀ تجزیه و تحلیل اقلام مساعد(نامساعد)؛

تغییرات	۱۳۸۴/۱۲/۲۹	۱۳۸۵/۱۲/۲۹	یادداشت	تغییرات	۱۳۸۴/۱۲/۲۹	۱۳۸۵/۱۲/۲۹	یادداشت	داراییها
	ریال	ریال			ریال	ریال		
				بدهیهای جاری				داراییهای جاری
۲۶۵.۹۶%	۳,۷۹۴,۱۲۸,۲۹۵	۱۳,۸۸۵,۰۲۷,۷۷۲	۱۱	حسابهاو اسنادپرداختی تجاری	۴۵۰,۳۹۳,۴۸۳	۷۹,۶۱۴,۷۰۴	۴	موجودی نقد
۱۳۵.۳۰%	۶,۶۲۵,۴۱۰,۵۰۹	۱۵,۵۸۹,۸۵۵,۶۵۱	۱۲	حسابهای پرداختی غیر تجاری	۳,۲۹۵,۰۲۷,۵۵۹	۴,۸۹۷,۰۲۴,۲۰۱	۵	حسابهای دریافتی تجاری
۲۸.۴۰%	۱,۱۷۳,۵۱۳,۶۵۸	۱,۵۰۶,۷۵۴,۴۷۲	۱۳	ذخائر	۱۲۶,۵۲۴,۲۰۰	۱۱۷,۱۲۴,۲۰۰	۶	حسابهاو اسناددریافتی غیرتجاری
				۷۴.۵۸%	۱۵,۰۴۷,۸۳۵,۵۳۲	۲۶,۲۷۰,۷۵۵,۳۲۰	۷	موجودی کالا
۱۶۷.۲۴%	۱۱,۵۹۳,۰۵۲,۴۶۲	۳۰,۹۸۱,۶۳۷,۸۹۵		جمع بدهیهای جاری	۶۲۳,۹۱۳,۹۵۴	۶۶۰,۰۹۶,۵۸۱	۸	سفارشات و پیش پرداختها
				بدهیهای غیرجاری	۱۹,۵۴۳,۶۹۴,۷۲۸	۳۲,۰۲۴,۶۱۵,۰۰۶		جمع داراییهای جاری
۱.۲۶%	۶۳,۱۵۶,۷۴۰,۴۲۷	۶۳,۹۵۰,۲۵۷,۷۹۰	۱۴	تسهیلات دریافتی				
۱.۲۶%	۶۳,۱۵۶,۷۴۰,۴۲۷	۶۳,۹۵۰,۲۵۷,۷۹۰		جمع بدهیهای غیرجاری				
۲۷.۰۰%	۷۴,۷۳۹,۷۹۲,۸۸۹	۹۴,۹۳۱,۸۹۵,۶۸۵		جمع بدهیها				
				حقوق صاحبان سهام:				داراییهای غیرجاری
۰.۰۰%	۲۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۲۷,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰		سرمایه	۵۲,۱۶۱,۳۷۱,۱۳۸	۴۵,۹۴۶,۴۴۷,۲۳۱	۹	داراییهای ثابت مشهود
۶۱.۹۱%	(۲۲,۴۶۲,۸۴۵,۸۲۷)	(۳۶,۳۶۸,۶۶۴,۶۲۰)		سودوزیان انباشته	۷,۵۸۱,۸۸۱,۱۹۶	۷,۵۹۲,۱۶۸,۸۲۸	۱۰	سایر داراییها
۱۰۶.۴۹%	(۴,۵۲۷,۱۵۴,۱۷۳)	(۹,۳۶۸,۶۶۴,۶۲۰)		جمع حقوق صاحبان سهام	۵۹,۷۴۳,۲۵۴,۳۳۴	۵۳,۵۳۸,۶۱۶,۰۵۹		جمع داراییهای غیرجاری
۷.۹۲%	۷۹,۲۸۶,۹۴۷,۰۶۲	۸۵,۵۶۳,۲۳۱,۰۶۵		جمع	۷۹,۲۸۶,۹۴۷,۰۶۲	۸۵,۵۶۳,۲۳۱,۰۶۵		جمع

تجزیه و تحلیل عمودی

فرآیند تجزیه و تحلیل عمودی به شرح زیر است:

◀ مشخص کردن یک یا گروهی از اقلام صورت‌های مالی به عنوان عدد مبنا (معمولاً فروش در صورت حساب سود و زیان و کل دارایی‌ها در ترازنامه)؛

◀ مقایسه سایر ارقام صورت‌های مالی با رقم مبنای مربوط؛

درصد به مبنا	۱۳۸۸/۱۲/۲۹	درصد به مبنا	۱۳۸۸/۱۲/۲۹	یادداشت
	ریال		ریال	
مبنا	۱۹,۷۳۳,۹۰۹,۰۰۰	مبنا	۲۷,۱۹۱,۴۸۳,۸۰۰	۱۵ خالص فروش
۶۹.۰۴%	(۱۳,۶۲۴,۶۵۷,۰۴۱)	۶۶.۲۱%	(۱۸,۰۰۴,۰۹۱,۴۷۶)	۱۶ بهای تمام شده کالای فروش رفته
۳۰.۹۶%	۶,۱۰۹,۲۵۱,۹۵۹	۳۳.۷۹%	۹,۱۸۷,۳۹۲,۳۲۴	سود(زیان) ناخالص
۱۴.۴۰%	(۲,۸۴۲,۳۵۶,۲۷۱)	۱۲.۴۳%	(۳,۳۷۹,۱۴۴,۷۱۶)	۱۷ هزینه های اداری عمومی
۱۶.۵۵%	۳,۲۶۶,۸۹۵,۶۸۸	۲۱.۳۶%	۵,۸۰۸,۲۴۷,۶۰۸	سود (زیان) عملیاتی
۱۲.۷۹%	(۲,۵۲۴,۹۳۱,۳۲۴)	۱.۶۲%	(۴۴۰,۹۵۸,۰۳۰)	۱۸ هزینه مالی
۰.۰۲%	۳,۸۴۰,۰۱۸	۰.۲۲%	۵۸,۶۵۴,۵۰۰	خالص سایر درآمدها و هزینه های غیر عملیاتی
۳.۷۸%	۷۴۵,۸۰۴,۳۸۲	۱۹.۹۵%	۵,۴۲۵,۹۴۴,۰۷۸	سود خالص

تجزیه و تحلیل هم مقیاس

این تجزیه و تحلیل به دوره‌های زمانی متعدد مربوط می‌شود؛ تجزیه و تحلیل هم مقیاس را می‌توان همزمان با تجزیه و تحلیل افقی یا عمودی بکار برد.

هم مقیاس - افقی		(ارقام به میلیون ریال)							
سال مینا		۱۳۸۶		۱۳۸۷		۱۳۸۸		۱۳۸۹	
۱۰۰.۰۰٪	۱۲۱.۱۲٪	۸۶.۹۰٪	۱۳۵.۵۳٪	۱۶۶,۵۵۹	۲۰۱,۷۳۴	۱۴۴,۷۴۸	۲۲۵,۷۳۸	فروش خالص و درآمد حاصل از ارائه خدمات	
۱۰۰.۰۰٪	۹۹.۶۸٪	۸۶.۶۱٪	۹۷.۶۸٪	۱۴۴,۸۴۸	۱۴۴,۳۸۸	۱۲۵,۴۵۵	۱۴۱,۴۸۵	بهای تمام شده کالای فروش رفته و خدمات	
۱۰۰.۰۰٪	۲۶۴.۱۳٪	۸۸.۸۶٪	۳۸۸.۰۷٪	۲۱,۷۱۱	۵۷,۳۴۶	۱۹,۲۹۳	۸۴,۲۵۳	سود نا خالص	
۱۰۰.۰۰٪	۱۴۴.۸۹٪	۱۴۱.۱۹٪	۱۴۴.۹۵٪	۱۱,۹۶۸	۱۷,۳۴۰	۱۶,۸۹۸	۱۷,۳۴۸	هزینه های فروش اداری و عمومی	
۱۰۰.۰۰٪	۸۸.۳۱٪	۵۶.۱۸٪	۳۷.۲۵٪-	۹,۳۵۰	۸,۲۵۷	۵,۲۵۳	(۳,۴۸۳)	خالص سایر درآمدها و هزینه های عملیاتی	
۱۰۰.۰۰٪	۲۵۲.۷۸٪	۴۰.۰۶٪	۳۳۲.۱۷٪	۱۹,۰۹۳	۴۸,۲۶۳	۷,۶۴۸	۶۳,۴۲۲	سود عملیاتی	
۱۰۰.۰۰٪	۲۱۲.۰۷٪	۰.۸۷٪	۱۲۲.۰۳٪	۲۳,۶۳۸	۵۰,۱۲۸	۲۰۶	۲۸,۸۴۲	هزینه های مالی	
۱۰۰.۰۰٪	۴۱.۸۱٪	۱۴.۸۱٪-	۰.۱۲٪	۵,۰۲۵	۲,۱۰۱	(۷۴۴)	۶	خالص سایر درآمدها و هزینه های غیر عملیاتی	
۱۰۰.۰۰٪	۴۹.۱۷٪	۱۳۹۵.۴۲٪	۷۲۰۵.۴۲٪	۴۸۰	۲۳۶	۶,۶۹۸	۳۴,۵۸۶	سود قبل از مالیات	
				۰	۰	۰	۰	مالیات	
۱۰۰.۰۰٪	۴۹.۱۷٪	۱۳۹۵.۴۲٪	۷۲۰۵.۴۲٪	۴۸۰	۲۳۶	۶,۶۹۸	۳۴,۵۸۶	سود خالص	

ردیف	عناوین جزئی درس
۱	بخش اول: اصول و مفاهیم حسابداری و مدیریت مالی
۲	بخش دوم: آشنایی با صورت‌های مالی و رابطه آن‌ها با یکدیگر
۳	بخش سوم: آشنایی با روش‌های تحلیل صورت‌های مالی
۴	بخش چهارم: نسبت‌های مالی و تحلیل دوپونت
۵	بخش پنجم: استفاده از اکسل در تحلیل مالی
۶	بخش ششم: تحلیل صورت‌های مالی یک شرکت

تجزیه و تحلیل با استفاده از نسبت‌های مالی

در استفاده از روابط بین اقلام صورت‌های مالی، برای ارزیابی وضعیت مالی و عملکرد یک شرکت بکار می‌رود.

نسبت‌های مالی

نسبت‌های فعالیت

اثر بخشی در
ایجاد ارزش
افزوده

نسبت‌های
نقدینگی

توانایی
مواجهه با
تعهدات فوری

نسبت‌های اهرمی

توانایی ایفای
تعهدات

نسبت‌های
سودآوری

مدیریت هزینه
و کسب سود
حاصل از
فروش

نسبت‌های فعالیت

مجموعه‌ای از نسبت‌هایی هستند که کارایی مصرف و استفاده از دارایی‌های واحد تجاری را در کسب سود و درآمد نشان می‌دهند. نسبت‌های فعالیت، توان یک واحد تجاری را در استفاده از دارایی‌های جاری و غیرجاری نشان می‌دهد.

نسبت‌های کارایی / فعالیت

دوره گردش کالا	=	۳۶۵
دفعات گردش کالا	=	بهای تمام شده کالای فروش رفته
دوره وصول حسابهای دریافتی	=	۳۶۵ *
حسابهای دریافتی	=	متوسط حسابهای دریافتی
دوره پرداخت حسابهای پرداختی	=	۳۶۵ *
حسابهای پرداختی	=	بهای تمام شده کالای فروش رفته
گردش دارائیهای ثابت	=	فروش خالص
گردش کل دارائیهها	=	فروش خالص

نسبت‌های نقدینگی

نشاندنده ظرفیت واحد تجاری برای انجام تعهدات کوتاه‌مدت از محل دارایی‌های نقد شونده می‌باشد.

نسبت جاری	=	دارائیهای جاری
نسبت سریع	=	بدهیهای جاری
	=	موجودی (کالا و مواد) - دارائیهای جاری
	=	بدهیهای جاری

نسبت‌های نقدینگی

نسبت‌های سودآوری

هدف نهایی مدیریت حداکثر کردن ثروت سهامداران است؛ از این رو سود بهترین ابزار برای تعیین عملکرد مدیریت در دستیابی به هدف مزبور است.

سود ناخالص	=	حاشیه سود ناخالص
فروش خالص		
سود خالص	=	حاشیه سود خالص
فروش خالص		
سود عملیاتی	=	حاشیه سود عملیاتی
فروش خالص		
سود خالص	=	نرخ برگشت دارائیه‌ها
کل دارائیه‌ها		
سود خالص	=	نرخ برگشت حقوق صاحبان
کل حقوق صاحبان سهام		سهام

نسبت سودآوری

نسبت‌های اهرمی

نسبت‌های اهرمی ریسک سرمایه‌گذاران و اعتبار دهندگان بلند مدت یک واحد تجاری را نشان می‌دهد، این نسبت‌ها همچنین اطلاعات مفیدی راجع به توان باز پرداخت بدهی‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت شرکت در سررسید فراهم می‌آورند.

نسبت بدهی به حقوق صاحبان سهام	=	کل بدهی
کل حقوق صاحبان سهام		
نسبت کل دارائیه‌ها به حقوق صاحبان سهام	=	کل دارائیه‌ها
حقوق صاحبان سهام		
نسبت بدهی	=	کل بدهی‌ها
کل دارائیه‌ها		
نسبت سرمایه‌گذاری	=	بدهی‌های بلند مدت
حقوق صاحبان سهام + بدهی‌های بلند مدت		
نسبت پوشش بهره	=	سود عملیاتی
هزینه‌های بهره		

نسبت‌های توان مالی

تجزیه و تحلیل نسبت‌ها به روش دوپونت

بازده حقوق صاحبان سهام را می‌توان به شرح زیر نیز محاسبه نمود:

$$\text{بازده حقوق صاحبان سهام} = \frac{\text{سود}}{\text{حقوق صاحبان سهام}} = \frac{\frac{\text{سود}}{\text{دارایی}}}{\frac{\text{حقوق صاحبان سهام}}{\text{دارایی}}} = \frac{\text{بازده دارایی}}{\text{بدهی} - \text{دارایی}}$$

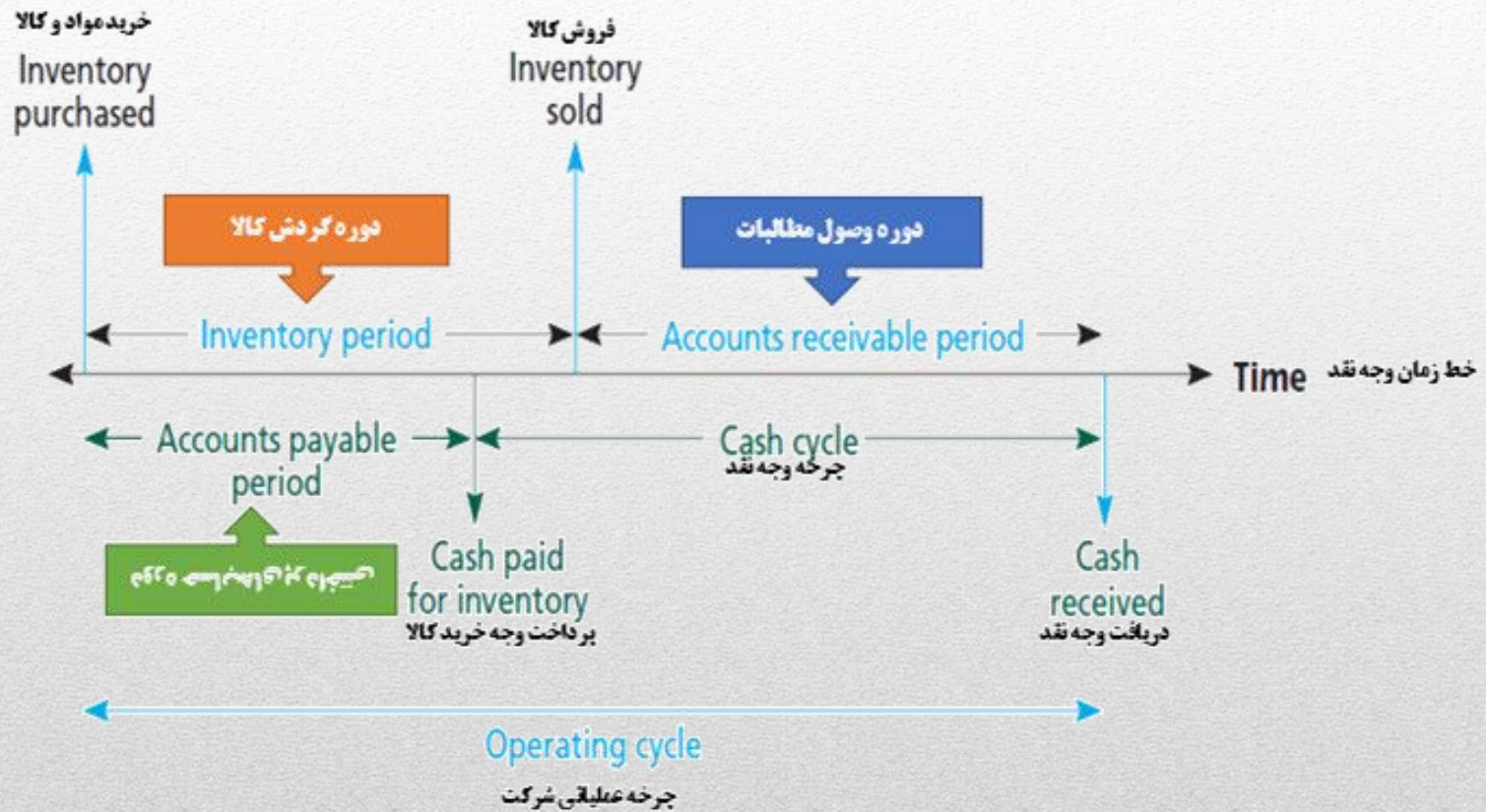
$$\text{بازده حقوق صاحبان سهام} = \frac{\text{بازده دارایی}}{\text{نسبت بدهی} - 1}$$

با توجه به رابطه دارایی از دو طریق می‌توان بازده حقوق صاحبان سهام را افزایش داد:

- افزایش بازده دارایی
- افزایش نسبت بدهی (در صورتی که نرخ بازده دارایی بیشتر از نرخ بهره بدهی باشد)

$$\text{بازده حقوق صاحبان سهام} = \frac{\text{نسبت سود به فروش} \times \text{نگردش دارایی}}{\text{نسبت بدهی} - 1}$$

نسبت‌های فعالیت و تعیین چرخه‌های عملیاتی و وجه نقد

(ارقام به میلیون ریال)

شرکت بتا				شرکت آلفا				شرح
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
۲۸,۹۹۲,۸۱۸	۲۱,۰۷۷,۳۴۶	۱۵,۱۲۹,۰۳۰	۲۲,۵۹۶,۸۰۸	۷۵,۱۷۲,۸۳۱	۴۶,۰۲۹,۴۹۴	۴۲,۱۵۳,۸۹۲	۴۸,۶۶۸,۵۵۳	حسابها و اسناد دریافتی تجاری
۱۹,۰۱۰,۴۳۶	۱۸,۲۲۲,۱۲۱	۱۶,۶۹۲,۱۱۵	۱۵,۸۱۱,۵۵۵	۷۳,۰۶۶,۵۷۳	۵۲,۰۵۶,۴۱۹	۳۲,۱۸۸,۵۶۹	۲۴,۸۷۰,۴۱۰	حسابها و اسناد پرداختی تجاری
۲۴,۳۰۶,۴۲۶	۲۵,۵۲۱,۸۰۸	۲۳,۱۱۹,۲۶۸	۲۳,۲۵۱,۸۲۰	۳۴,۳۵۷,۵۳۲	۳۶,۵۴۶,۶۴۶	۳۵,۰۶۳,۳۸۹	۳۳,۸۹۳,۸۵۱	موجودی کالا
۱۱۱,۷۰۱,۹۲۵	۱۲۳,۱۵۳,۲۸۵	۷۸,۳۹۹,۷۹۵	۷۳,۲۸۲,۴۰۴	۱۹۶,۰۹۸,۵۲۹	۲۱۶,۱۳۳,۷۹۸	۱۱۲,۱۰۷,۵۸۲	۸۳,۴۰۸,۹۶۱	فروش
۹۵,۱۳۸,۴۸۵	۱۰۶,۱۷۱,۷۹۹	۶۹,۹۰۸,۱۶۶	۶۴,۶۳۷,۴۲۵	۱۷۵,۵۱۶,۶۵۷	۱۸۱,۳۱۷,۳۳۳	۹۶,۱۹۸,۴۳۱	۷۴,۰۸۵,۰۵۳	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۲۵,۰۳۵,۰۸۲	۱۸,۱۰۳,۱۸۸	۱۸,۸۶۲,۹۱۹	۲۴,۳۳۱,۲۰۳	۶۰,۹۵۱,۱۶۳	۴۴,۰۹۱,۶۹۳	۴۵,۴۱۱,۲۲۳	۴۸,۳۱۹,۴۹۷	متوسط مطالبات
۱۸,۶۱۶,۲۷۹	۱۷,۴۵۷,۱۱۸	۱۶,۲۸۶,۸۳۵	۱۷,۶۶۳,۳۵۸	۶۲,۵۶۱,۴۹۶	۴۲,۱۲۲,۴۹۴	۲۸,۵۲۹,۴۹۰	۲۸,۷۳۷,۲۶۳	متوسط حسابهای پرداختی
۲۴,۹۱۴,۱۱۷	۲۴,۳۲۰,۵۳۸	۲۳,۱۸۵,۵۴۴	۲۲,۷۱۷,۲۹۷	۳۵,۴۵۲,۰۸۹	۳۵,۸۰۵,۰۱۸	۳۴,۴۷۸,۶۲۰	۳۰,۳۲۹,۵۶۵	متوسط موجودی کالا
؟	؟	؟	؟	؟	؟	؟	؟	دوره وصول مطالبات(روز)
؟	؟	؟	؟	؟	؟	؟	؟	دوره گردش کالا(روز)
؟	؟	؟	؟	؟	؟	؟	؟	دوره گردش حسابهای پرداختی(روز)
؟	؟	؟	؟	؟	؟	؟	؟	چرخه عملیات(روز)
؟	؟	؟	؟	؟	؟	؟	؟	چرخه وجه نقد(روز)

گردش مطالبات	۸۳,۴۰۸,۹۶۱	دفعه ۱/۷۳ =	دوره وصول مطالبات	۳۶۵	روز ۲۱۱ =	چرخه عملیات = روز ۳۶۱
	۴۸,۳۱۹,۴۹۷			۱/۷۳		
گردش موجودی کالا	۷۴,۰۸۵,۰۵۳	دفعه ۲/۴۴ =	دوره گردش کالا	۳۶۵	روز ۱۴۹ =	چرخه وجه نقد = روز ۲۱۹
	۳۰,۳۲۹,۵۶۵			۲/۴۴		
گردش حسابهای پرداختی	۷۴,۰۸۵,۰۵۳	دفعه ۲/۵۸ =	دوره گردش حسابهای پرداختی	۳۶۵	روز ۱۴۲ =	دوره گردش حسابهای پرداختی = روز ۱۴۲
	۲۸,۷۳۷,۲۶۳			۲/۵۸		

نتیجه

شرکت بتا				شرکت آلفا				شرح
۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	۱۳۹۱	
۸۲	۵۴	۸۸	۱۲۱	۱۱۳	۷۴	۱۴۸	۲۱۱	دوره وصول مطالبات (روز)
۹۶	۸۴	۱۲۱	۱۲۸	۷۴	۷۲	۱۳۱	۱۴۹	دوره گردش کالا (روز)
۷۱	۶۰	۸۵	۱۰۰	۱۳۰	۸۵	۱۰۸	۱۴۲	دوره گردش حساب‌های پرداختی (روز)
۱۷۷	۱۳۷	۲۰۹	۲۴۹	۱۸۷	۱۴۷	۲۷۹	۳۶۱	چرخه عملیات (روز)
۱۰۶	۷۷	۱۲۴	۱۵۰	۵۷	۶۲	۱۷۰	۲۱۹	چرخه وجه نقد (روز)

چرخه عملیاتی، بیان‌کننده گردش جریان‌های وجه نقد شرکت و عاملی مؤثر بر راهبرد نگاه‌داشت وجه نقد به شمار می‌رود.

چرخه وجه نقد، نشان‌دهنده مدیریت نگاه‌داشت وجه نقد می‌باشد.

دوره حساب‌های پرداختی

خریده‌های اعتباری بلندمدت

دوره گردش کالا

اصلاح در عرضه محصولات

اصلاح فرایند توزیع کالا

دوره وصول مطالبات

اصلاح سیاست‌های اعتباری

افزایش

کاهش

کاهش

ردیف	عناوین جزئی درس
۱	بخش اول: اصول و مفاهیم حسابداری و مدیریت مالی
۲	بخش دوم: آشنایی با صورت‌های مالی و رابطه آن‌ها با یکدیگر
۳	بخش سوم: آشنایی با روش‌های تحلیل صورت‌های مالی
۴	بخش چهارم: نسبت‌های مالی و تحلیل دویونت
۵	بخش پنجم: استفاده از اکسل در تحلیل مالی
۶	بخش ششم: تحلیل صورت‌های مالی یک شرکت

بخش پنجم: استفاده از اکسل در تحلیل مالی

شرکت تولیدی و صنعتی.....(سهامی خاص)				ترازنامه مقایسه ای			
۱۳۹۰/۱۲/۲۹	۱۳۹۱/۱۲/۲۹	۱۳۹۲/۱۲/۲۹	۱۳۹۳/۱۲/۲۹	۱۳۹۰/۱۲/۲۹	۱۳۹۱/۱۲/۲۹	۱۳۹۲/۱۲/۲۹	۱۳۹۳/۱۲/۲۹
میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال
بدهیها و حقوق صاحبان سهام				داراییها			
بدهیهای جاری:				داراییهای جاری:			
۳۰.۲۰۴	۶۹.۵۵۵	۷۲.۱۹۷	۷۲.۵۴۰	۵.۱۲۰	۱.۲۷۸	۵۲۰	
۱۲.۷۹۸	۱۳.۶۹۸	۶۴.۳۹۴	۷۶.۲۳۱	۰	۰	۰	
۲۶۶	۲۶۱	۰	۰	۶۰.۲۹۷	۱۱۰.۴۲۶	۱۱۷.۵۶۱	
۱۲۸.۲۳۶	۲.۱۷۹	۲۶.۲۹۹	۴۴۷.۴۵۸	۹۰.۲۸۲	۸۵.۲۷۴	۴۹.۸۹۳	
۰	۰	۰	۰	۱۴.۷۲۵	۱۰.۸۲۴	۱۰.۲۵۲	
۷۵۰	۰	۰	۰	۴.۱۷۲	۲۵.۴۸۶	۷.۶۹۲	
۱۷۲.۲۵۴	۸۵.۶۹۳	۱۷۲.۹۹۰	۵۹۷.۲۲۹	۱۷۴.۷۰۸	۲۲۲.۲۸۸	۱۳۰.۷۲۰	
بدهیهای غیر جاری:				داراییهای غیر جاری:			
۲۵۶.۹۵۵	۴۰۷.۸۶۰	۴۳۰.۷۲۲	۶۹.۵۶۰	۲۱۹.۷۱۷	۲۱۴.۹۴۱	۲۱۴.۹۴۱	
۴۰.۰۰۰	۲۰.۰۰۰	۸۰.۰۰۰	۸۰.۰۰۰	۱۷۵	۸۰	۸۰	
۱.۴۵۷	۱.۶۶۷	۱.۹۷۸	۲.۲۷۸	۰	۰	۰	
۲۹۸.۴۱۲	۴۲۹.۵۲۷	۵۱۲.۷۰۰	۱۵۱.۸۲۸	۹۷.۲۳۲	۸۶.۰۵۱	۲۰۱.۵۴۱	
۴۷۱.۷۶۶	۵۱۵.۲۲۰	۶۸۶.۶۹۰	۷۴۹.۰۶۷	۳۱۷.۲۱۵	۴۰۸	۶۱۸.۱۹۷	
حقوق صاحبان سهام:							
۱۵.۰۰۰	۱۵.۰۰۰	۱۵.۰۰۰	۱۵.۰۰۰				
۲۷۸	۲۹۰	۶۲۵	۱.۱۶۶				
۴.۳۹۹	۴.۲۱۲	۴.۱۱۶	۱۰.۲۷۲				
۴۸۰	۲۳۶	۶.۶۹۷	۲۴.۵۸۶				
۰	۰	۰	۰				
۲۰.۱۵۷	۱۹.۷۳۸	۲۶.۴۳۸	۶۱.۰۲۴				
۴۹۱.۹۲۲	۵۲۴.۹۵۸	۷۱۲.۱۲۸	۸۱۰.۰۹۱	۴۹۱.۹۲۲	۵۲۴.۹۵۸	۷۱۲.۱۲۸	۸۱۰.۰۹۱

Page 1

بخش پنجم: استفاده از اکسل در تحلیل مالی

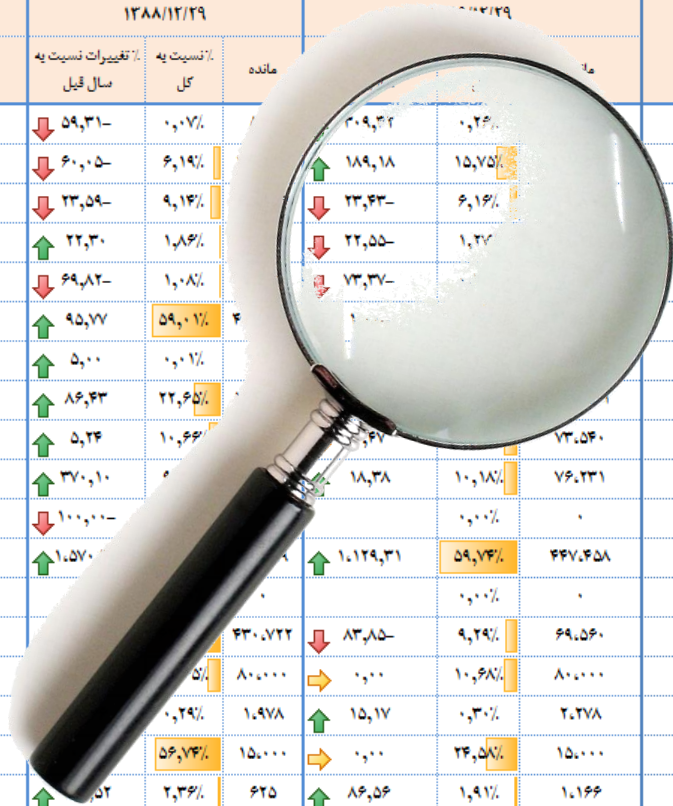
	J	I	H	G	F	E	D	C	B	A
شرکت تولیدی و صنعتی ...										
ترازنامه										
	۱۳۸۶/۱۲/۲۹	۱۳۸۷/۱۲/۲۹	۱۳۸۸/۱۲/۲۹	۱۳۸۹/۱۲/۲۹	داراییها					
	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال						
					داراییهای جاری:					
	۵,۱۳۰	۱,۲۷۸	۵۲۰	۲,۱۲۹	موجودی نقد					
	۰	۰	۰	۰	سرمایه گذاری کوتاه مدت					
	۶۰,۲۹۷	۱۱۰,۴۲۶	۴۴,۱۱۴	۱۲۷,۵۷۱	حسابها و اسناد دریافتی تجاری					
	۹۰,۳۸۲	۸۵,۲۷۴	۶۵,۱۵۶	۴۹,۸۹۳	سایر حسابها و اسناد دریافتی					
	۱۴,۷۲۵	۱۰,۸۲۴	۱۲,۲۳۸	۱۰,۲۵۲	موجودی مواد و کالا					
	۴,۱۷۳	۲۵,۴۸۶	۷,۶۹۲	۲,۰۴۸	سفارشات و پیش پرداختها					
	۱۷۴,۷۰۸	۲۳۲,۲۸۸	۱۲۰,۷۲۰	۱۹۱,۸۹۴	جمع داراییهای جاری					

SUM : =SUM(C8:C13)

	I	H	G	F	E	D	C	B	A
شرکت تولیدی و صنعتی ...									
ترازنامه									
	۱۳۸۶/۱۲/۲۹	۱۳۸۷/۱۲/۲۹	۱۳۸۸/۱۲/۲۹	۱۳۸۹/۱۲/۲۹	داراییها				
	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال					
					داراییهای جاری:				
	۵,۱۳۰	۱,۲۷۸	۵۲۰	۲,۱۲۹	موجودی نقد				
	۰	۰	۰	۰	سرمایه گذاری کوتاه مدت				
	۶۰,۲۹۷	۱۱۰,۴۲۶	۴۴,۱۱۴	۱۲۷,۵۷۱	حسابها و اسناد دریافتی تجاری				
	۹۰,۳۸۲	۸۵,۲۷۴	۶۵,۱۵۶	۴۹,۸۹۳	سایر حسابها و اسناد دریافتی				
	۱۴,۷۲۵	۱۰,۸۲۴	۱۲,۲۳۸	۱۰,۲۵۲	موجودی مواد و کالا				
	۴,۱۷۳	۲۵,۴۸۶	۷,۶۹۲	۲,۰۴۸	سفارشات و پیش پرداختها				
	۱۷۴,۷۰۸	۲۳۲,۲۸۸	۱۲۰,۷۲۰	=SUM(C8:C13)	جمع داراییهای جاری				

بخش پنجم: استفاده از اکسل در تحلیل مالی

تاریخ تهیه:		گزارش تغییرات اقلام توازننامه ای											
تهیه کننده:		شرکت تولیدی و صنعتی ..... (سهامی خاص)											
۱۳۸۶/۱۲/۲۹		۱۳۸۷/۱۲/۲۹				۱۳۸۸/۱۲/۲۹				۱۳۸۹/۱۲/۲۹		شرح	ردیف
% نسبت به کل	مابده	% تغییرات نسبت به سال قبل	% نسبت به کل	مابده	% تغییرات نسبت به سال قبل	% نسبت به کل	مابده	% تغییرات نسبت به سال قبل	% نسبت به کل	مابده			
۱,۰۴%	۵,۱۳۰	↓ ۷۵,۰۹-	۰,۲۴%	۱,۲۷۸	↓ ۵۹,۳۱-	۰,۰۷%	۲۰۹,۳۲	۰,۲۶%	۱۸۹,۱۸	۱۵,۷۵%	موجودی نقد	۱	
۱۲,۲۶%	۶۰,۲۹۷	↑ ۸۳,۱۶	۲۰,۶۴%	۱۱۰,۴۲۶	↓ ۶۰,۰۵-	۶,۱۹%	۲۳,۴۳-	۶,۱۶%	۲۳,۴۳-	۶,۱۶%	حسابها و اسناد دریافتی تجاری	۲	
۱۸,۳۲%	۹۰,۳۸۳	↓ ۵,۶۵-	۱۵,۹۴%	۸۵,۲۷۴	↓ ۲۳,۵۹-	۹,۱۴%	۲۲,۵۵-	۱,۲۷%	۲۲,۵۵-	۱,۲۷%	سایر حسابها و اسناد دریافتی	۳	
۲,۹۹%	۱۴,۷۲۵	↓ ۲۶,۴۹-	۲,۰۲%	۱۰,۸۲۴	↑ ۲۲,۳۰	۱,۸۶%	۷۳,۳۷-	۱,۲۷%	۷۳,۳۷-	۱,۲۷%	موجودی مواد و کالا	۴	
۰,۸۵%	۴,۱۷۳	↑ ۵۱۰,۷۶	۴,۷۶%	۲۵,۴۸۶	↓ ۶۹,۸۲-	۱,۰۸%	۲۱۹,۷۱۷	۲,۱۷%	۲۱۹,۷۱۷	۲,۱۷%	سفارشات و پیش پرداختها	۵	
۴۴,۶۶%	۲۱۹,۷۱۷	↓ ۲,۱۷-	۴۰,۱۸%	۲۱۴,۹۴۱	↑ ۹۵,۷۷	۵۹,۰۷%	۱۷۵	۵۶,۲۹%	۱۷۵	۵۶,۲۹%	داراییهای ثابت مشهود	۶	
۰,۰۴%	۱۷۵	↓ ۵۶,۲۹-	۰,۰۱%	۸۰	↑ ۵,۰۰	۰,۰۱%	۹۷,۳۲۳	۱,۰۹%	۹۷,۳۲۳	۱,۰۹%	سرمایه گذارینهای بلند مدت	۷	
۱۹,۷۸%	۹۷,۳۲۳	↓ ۱,۰۹-	۱۶,۲۰%	۸۶,۶۴۹	↑ ۸۶,۴۳	۲۲,۶۵%	۳۰,۲۰۴	۱۳,۰۵%	۳۰,۲۰۴	۱۳,۰۵%	سایر داراییها	۸	
۶,۴۰%	۳۰,۲۰۴	↑ ۱۳۰,۲۸	۱۳,۰۵%	۶۹,۵۵۵	↑ ۵,۲۴	۱۰,۶۶%	۱۳,۷۹۸	۰,۷۲%	۱۳,۷۹۸	۰,۷۲%	حسابها و اسناد پرداختی تجاری	۹	
۲,۹۲%	۱۳,۷۹۸	↓ ۰,۷۲-	۲,۶۶%	۱۳,۶۹۸	↑ ۳۷,۰۱۰	۰,۲۷%	۲,۶۶	۰,۰۵%	۲,۶۶	۰,۰۵%	سایر حسابها و اسناد پرداختی	۱۰	
۰,۰۶%	۲۶۶	↓ ۱,۸۸-	۰,۰۵%	۲۶۱	↓ ۱۰۰,۰۱-	۰,۰۰%	۱۲۸,۳۳۶	۰,۴۲%	۱۲۸,۳۳۶	۰,۴۲%	پیش دریافتها	۱۱	
۲۷,۲۰%	۱۲۸,۳۳۶	↓ ۹۸,۳۰-	۰,۴۲%	۲,۱۷۹	↑ ۱,۵۷۰	۰,۰۷%	۷۵۰	۱۰,۰۰%	۷۵۰	۱۰,۰۰%	تسهیلات مالی دریافتی	۱۲	
۰,۱۶%	۷۵۰	↓ ۱۰۰,۰۰-	۰,۰۰%	۰	۰	۰,۰۰%	۲۵۶,۹۵۵	۵۸,۷۳%	۲۵۶,۹۵۵	۵۸,۷۳%	ذخیره مالیات	۱۳	
۵۴,۶۷%	۲۵۶,۹۵۵	↑ ۵۸,۷۳	۷۹,۱۶%	۴۰۷,۸۶۰	↓ ۴۳۰,۷۲۲	۸۳,۸۵%	۴۰,۰۰۰	۳,۸۸%	۴۰,۰۰۰	۳,۸۸%	تسهیلات مالی بلند مدت	۱۴	
۸,۴۸%	۴۰,۰۰۰	↓ ۵۰,۰۰-	۳,۸۸%	۲۰,۰۰۰	۰	۰,۰۰%	۶۰,۰۰۰	۵,۰۰%	۶۰,۰۰۰	۵,۰۰%	حسابها و اسناد پرداختی بلند مدت	۱۵	
۰,۳۱%	۱,۴۵۷	↑ ۱۴,۴۱	۰,۳۲%	۱,۶۶۷	۱,۲۹%	۱,۹۷۸	۱۵,۰۰۰	۰,۲۹%	۱۵,۰۰۰	۰,۲۹%	ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان	۱۶	
۷۴,۴۲%	۱۵,۰۰۰	→ ۰,۰۰	۷۶,۰۰%	۱۵,۰۰۰	۵۶,۷۴%	۱۵,۰۰۰	۱۵,۰۰۰	۰,۰۰%	۱۵,۰۰۰	۰,۰۰%	سرمایه	۱۷	
۱,۳۸%	۲۷۸	↑ ۴,۳۲	۱,۴۷%	۲۹۰	↑ ۲,۳۶%	۲,۳۶%	۱,۳۸%	۲۷۸	۱,۳۸%	۲۷۸	ندوخته قانونی	۱۸	
۲۱,۸۲%	۶,۳۹۹	↓ ۴,۲۵-	۲۱,۳۴%	۴,۲۱۲	↓ ۲,۲۸-	۱۵,۵۷%	۲۱,۸۲%	۶,۳۹۹	۲۱,۸۲%	۶,۳۹۹	سود انباشته	۱۹	
۲,۳۸%	۴۸۰	↓ ۵,۰۸۳-	۱,۲۰%	۲۳۶	↑ ۲,۷۳۷,۷۱	۲۵,۳۳%	۲,۳۸%	۴۸۰	۲,۳۸%	۴۸۰	سود سال جاری	۲۰	
	۴۹۱,۹۲۳			۵۳۴,۹۵۸		۷۱۳,۱۲۸		۴۹۱,۹۲۳		۸۱۰,۰۹۱	جمع داراییها - ۱ الی ۸	۲۶	
	۴۷۱,۷۶۶			۵۱۵,۲۲۰		۶۸۶,۶۹۰		۴۷۱,۷۶۶		۷۴۹,۰۶۷	جمع بدهیها - ۹ الی ۱۶	۲۷	
	۲۰,۱۵۷			۱۹,۷۳۸		۲۶,۴۳۸		۲۰,۱۵۷		۶۱,۰۲۴	جمع حقوق صاحبان سهام - ۱۷ الی ۲۰	۲۸	

Conditional Formatting

Format as Table

Highlight Cells Rules

Top/Bottom Rules

Data Bars

Color Scales

Icon Sets

New Rule...

Clear Rules

Manage Rules...

Comma 2   Percent 2   Normal   Bad   Good

Neutral   Calculation   Check Cell   Explanatory ...   Input

Styles

Insert   Delete   Format

Cells

AutoSum   Fill   Clear

Editing

Sort & Filter   Find & Select

		گزارش تغییرات اقلام توازننامه ای							
		شرکت تولیدی و صنعتی ..... (سهامی خاص)							
		۱۳۸۷/۱۲/۲۹		۱۳۸۸/۱۲/۲۹		۱۳۸۹/۱۲/۲۹		شرح	ردیف
		تغییرات نسبت به سال قبل	% نسبت به کل	مانده	تغییرات نسبت به سال قبل	% نسبت به کل	مانده		
۲,۹۹%	۱۴	↓ ۵۹,۳۱-	۰,۰۷%	۵۲۰	↑ ۳۰۹,۴۲	۰,۲۶%	۲۰,۱۲۹	موجودی نقد	۱
۰,۰۸%	۴۰	↓ ۶۰,۰۵-	۶,۱۹%	۴۴,۱۱۶	↑ ۱۸۹,۱۸	۱۵,۷۵%	۱۲۷,۵۷۱	حسابها و اسناد دریافتی تجاری	۲
۴۴,۶۶%	۲۱۱	↓ ۲۳,۵۹-	۹,۱۴%	۶۵,۱۵۶	↓ ۲۳,۴۳-	۶,۱۶%	۴۹,۸۹۳	سایر حسابها و اسناد دریافتی	۳
۰,۰۴%	۱	↑ ۲۲,۳۰	۱,۸۶%	۱۳,۲۳۸	↓ ۲۲,۵۵-	۱,۲۷%	۱۰,۲۵۳	موجودی مواد و کالا	۴
۱۹,۷۸%	۹۷	↓ ۶۹,۸۲-	۱,۰۸%	۷,۶۹۲	↓ ۷۳,۳۷-	۰,۲۵%	۲۰,۴۸	سفارشات و پیش پرداختها	۵
۶,۴۰%	۳۰	↑ ۹۵,۷۷	۵۹,۰۱%	۴۲۰,۷۸۳	↓ ۱,۰۰-	۵۱,۴۳%	۴۱۶,۵۷۲	داراییهای ثابت مشهود	۶
۲,۹۲%	۱۳	↑ ۵,۰۰	۰,۰۱%	۸۶	→ ۰,۰۰	۰,۰۱%	۸۶	سرمایه گذارینهای بلند مدت	۷
۰,۰۶%	۲	↑ ۸۶,۴۳	۲۲,۶۵%	۱۶۱,۵۶۱	↑ ۲۶,۷۶	۲۴,۸۸%	۲۰,۱۵۴۱	سایر دارینها	۸
۲۷,۲۰%	۱۲	↑ ۵,۲۴	۱۰,۶۶%	۷۳,۱۹۷	→ ۰,۴۷	۹,۸۲%	۷۳,۵۴۰	حسابها و اسناد پرداختی تجاری	۹
۰,۱۶%	۷	↑ ۳۷۰,۱۰	۹,۳۸%	۶۶,۳۹۶	↑ ۱۸,۳۸	۱۰,۱۸%	۷۶,۲۳۱	سایر حسابها و اسناد پرداختی	۱۰
۵۴,۴۷%	۲۵۱	↓ ۱۰,۰۰-	۰,۰۰%	۰	↑ ۱,۰۰-	۰,۰۰%	۰	پیش دریافتها	۱۱
۸,۴۸%	۴۰	↑ ۱,۵۷۰,۴۵	۵,۳۰%	۳۶,۳۹۹	↑ ۱,۱۲۹,۳۱	۵۹,۷۴%	۴۴۷,۴۵۸	سهیلات مالی دریافتی	۱۲
			۰,۰۰%	۰		۰,۰۰%	۰	ذخیره مالیات	۱۳
		↑ ۵,۶۱	۶۲,۷۲%	۴۳۰,۷۲۲	↓ ۸۳,۸۵-	۹,۲۹%	۶۹,۵۶۰	سهیلات مالی بلند مدت	۱۴
		↑ ۳۰۰,۰۰	۱۱,۶۵%	۸۰,۰۰۰	→ ۰,۰۰	۱۰,۶۸%	۸۰,۰۰۰	حسابها و اسناد پرداختی بلند مدت	۱۵

بخش پنجم: استفاده از اکسل در تحلیل مالی

I	H	G	F	E	D	C	B	A	
شرکت تولیدی و صنعتی ..... (سهامی خاص)									1
صورت سود و زیان مقاسه ای									2
(ارقام به میلیون ریال)									3
									4
	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۳					5
									6
	۱۶۶.۵۵۹	۲۰۱.۷۳۴	۱۴۴.۷۴۸	۲۲۵.۷۳۸				فروش خالص و در آمد حاصل از ارائه خدمات	7
									8
	۱۴۴,۸۴۸	۱۴۴,۳۸۸	۱۲۵,۴۵۵	۱۴۱,۴۸۵				بهای تمام شده کالای فروش رفته و خدمات	9
	۲۱.۷۱۱	۵۷.۳۴۶	۱۹.۲۹۳	۸۴.۲۵۳				سود نا خالص	10
									11
	۱۱,۹۶۸	۱۷,۳۴۰	۱۶,۸۹۸	۱۷,۳۴۸				هزینه های فروش اداری و عمومی	12
	۹.۳۵۰	۸.۲۵۷	۵.۲۵۳	(۳.۴۸۳)				خالص سایر درآمدها و هزینه های عملیاتی	13
									14
	۱۹.۰۹۳	۴۸.۲۶۳	۷.۶۴۸	۶۳.۴۲۲				سود عملیاتی	15
									16
	۲۳,۶۳۸	۵۰,۱۲۸	۲۰۶	۲۸,۸۴۲				هزینه های مالی	17
	۵۰.۰۲۵	۲.۱۰۱	(۷۴۴)	۶				خالص سایر درآمدها و هزینه های غیر عملیاتی	18
									19
									20
	۴۸۰	۲۳۶	۶.۶۹۸	۳۴.۵۸۶				سود قبل از مالیات	21
	۰	۰	۰	۰				مالیات	22
	۴۸۰	۲۳۶	۶.۶۹۸	۳۴.۵۸۶				سود خالص	23
									24
									25

بخش پنجم: استفاده از اکسل در تحلیل مالی

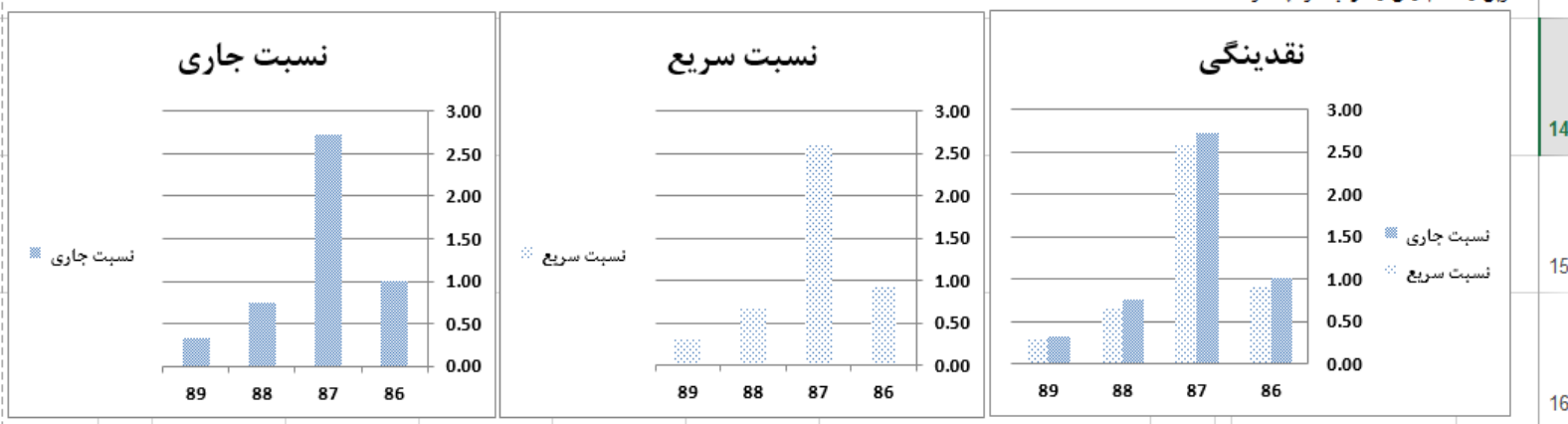
L	K	J	I	H	G	F	E	D	C	B	A
تجزیه و تحلیل صورت‌های مالی ۴ ساله											1
تاریخ تهیه:											2
تهیه کننده:											3
شرکت تولیدی و صنعتی ..... (سهامی خاص)											4
میانگین ۴ ساله											5
۱۳۸۹											6
۱۳۸۸											7
۱۳۸۷											8
۱۳۸۶											9
۱.۲۰											10
۰.۳۲											11
۰.۷۵											12
۲.۷۲											13
۱.۰۱											14
۱.۱۲											15
۰.۳۰											16
۰.۶۸											17
۲.۶۰											18
۰.۹۲											19

نسبت‌های نقدینگی

نسبت‌های نقدینگی: نشان‌دهنده ظرفیت واحد انتضاهی برای انجام تعهدات کوتاه مدت از محل داراییهای نقدی می باشد.

الف) نسبت جاری: نسبت داراییهای جاری به بدهیهای جاری می باشد. که توان واحد انتضاهی را برای انجام تعهدات کوتاه مدت از محل **داراییهای جاری** نشان میدهد. پایین بودن نسبت جاری نشان‌دهنده این امر است که واحد انتضاهی برای انجام تعهدات کوتاه مدت خود با مشکل مواجه خواهد شد. با توجه به اختلاف این نسبت با متوسط صنعت و نسبت مطلوب شرکت باید در جهت تبدیل وامهای کوتاه مدت خود به وامهای بلند مدت حرکت کند.

ب) نسبت سریع یا نسبت آبی: توان واحد انتضاهی را برای انجام تعهدات کوتاه مدت از محل **داراییهای نقدی** نشان میدهد. بدلیل قابلیت کمتر تبدیل موجودی مواد و کالا به وجه نقد، موجودیها در محاسبه این نسبت داخل نمی شوند. این اختلاف زیاد با صنعت در اثر تبارش بیش از حد موجودی انبار است. در این راستا نیاز به بک سیستم برنامه ریزی مصرف و خرید مواد است تا بتواند بهترین زمان خرید را تعیین کند که موجب کمترین زمان انبارش و خواب سرمایه گردد.

S14 | گزارشنامه/14 | گزارشنامه

L	K	J	I	H	G	F	E	D	C	B	A
تجزیه و تحلیل صورتهای مالی ۴ ساله											1
شرکت تولیدی و صنعتی ..... (سهامی خاص)											2
تاریخ تهیه:											3
تهیه کننده:											4
	میانگین ۴ ساله	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶						
	۱.۲۰	۰.۳۲	۰.۷۵	۲.۷۲	۱۱۴/۱۱۴-	داراییهای جاری				نسبت جاری	نسبتهای نقدینگی
						بدهیهای جاری					
	۱.۱۲	۰.۳۰	۰.۶۸	۲.۶۰	۰.۹۲	موجودی (کالا و مواد) - داراییهای جاری				نسبت سریع	
						بدهیهای جاری					

تجزیه و تحلیل

S	R	Q	P	O	N	M	L	K	J	I	H	G	F	E	D	C	B	A
شرکت تولیدی و صنعتی ..... (سهامی خاص)																		
ترازنامه مقایسه ای																		
	۱۳۹۰/۱۲/۲۹	۱۳۹۱/۱۲/۲۹	۱۳۹۲/۱۲/۲۹	۱۳۹۳/۱۲/۲۹	بدهیها و حقوق صاحبان سهام				۱۳۹۰/۱۲/۲۹	۱۳۹۱/۱۲/۲۹	۱۳۹۲/۱۲/۲۹	۱۳۹۳/۱۲/۲۹	داراییها					
	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال					میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال	میلیون ریال					
					بدهیهای جاری:								داراییهای جاری:					
	۳۰.۲۰۴	۶۹.۵۵۵	۷۲.۱۹۷	۷۲.۵۴۰	حسابها و اسناد پرداختنی تجاری				۵.۱۳۰	۱.۲۷۸	۵۲۰	۲.۱۲۹	موجودی نقد					
	۱۲.۷۹۸	۱۲.۶۹۸	۶۴.۳۹۴	۷۶.۲۳۱	سایر حسابها و اسناد پرداختنی				۰	۰	۰	۰	سرمایه گذاری کوتاه مدت					
	۲۶۶	۲۶۱	۰	۰	پیش دریافتها				۶۰.۲۹۷	۱۱۰.۴۲۶	۴۴.۱۱۴	۱۲۷.۵۷۱	حسابها و اسناد دریافتنی تجاری					
	۱۲۸.۲۳۶	۲.۱۷۹	۲۶.۳۹۹	۴۴۷.۴۵۸	تسهیلات مالی دریافتنی				۹۰.۲۸۲	۸۵.۲۷۴	۶۵.۱۵۶	۴۹.۸۹۲	سایر حسابها و اسناد دریافتنی					
	۰	۰	۰	۰	جاری شرکاء				۱۴.۷۲۵	۱۰.۸۲۴	۱۲.۲۲۸	۱۰.۲۵۲	موجودی مواد و کالا					
	۷۵۰	۰	۰	۰	ذخیره مالیات				۴.۱۷۲	۲۵.۴۸۶	۷.۶۹۲	۲۰.۴۸	سفارشات و پیش پرداختها					
	۱۷۲.۲۵۴	۸۵.۶۹۲	۱۷۲.۹۹۰	۵۹۷.۲۲۹	جمع بدهیهای جاری				۱۷۴.۷۰۸	۲۲۲.۲۸۸	۱۳۰.۷۲۰	۱۹۱.۸۹۴	جمع داراییهای جاری					

ترازنامه

بخش پنجم: استفاده از اکسل در تحلیل مالی

L	K	J	I	H	G	F	E	D	C	B	A
میانگین ۴ ساله	۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶							نسبت های کارائی / فعالیت
۱۳.۵۰	۱۴.۴۰	۱۶.۲۷	۱۴.۲۲	۹.۱۴		۳۶۵				نسبت دوره گردش کالا	
						دفعات گردش کالا					
۲۸.۳۵	۲۵.۳۶	۲۲.۴۴	۲۵.۶۷	۳۹.۹۳		بهای تمام شده کالای فروش رفته				دفعات گردش کالا	
						متوسط موجودی کالا					
۱۶۲.۳۶	۲۰۶.۲۷	۱۱۱.۲۴	۱۹۹.۸۰	۱۳۲.۱۴		حسابهای دریافتی		۳۶۵		دوره وصول	
						فروش				حسابهای دریافتی	
۱۶۳.۶۵	۱۸۹.۷۲	۲۱۲.۹۶	۱۷۵.۸۳	۷۶.۱۱		حسابهای پرداختی		۳۶۵		دوره پرداخت	
						بهای تمام شده کالای فروش رفته				حسابهای پرداختی	
۰.۶۵	۰.۵۴	۰.۳۴	۰.۹۴	۰.۷۶		فروش خالص				گردش	
						دارائیهای ثابت				دارائیهای ثابت	
۰.۳۰	۰.۲۸	۰.۲۰	۰.۳۸	۰.۳۴		فروش خالص				گردش	
						کل دارائیهها				کل دارائیهها	

- 37 **نسبتهای کارائی یا نسبتهای فعالیت** : چگونگی بکارگیری **دارائیهای واحد انضافی برای ایجاد درآمد فروش** را نشان میدهد . بر بررسی این نسبتها میتوان فهمید که آیا سرمایه گذاری در دارائیهای جاری و بلند مدت زیاد یا کم است . کم بودن بیش از اندازه سرمایه گذاری در دارائیهای نیز میتواند به معنای ارائه خدمات نامطلوب به مشتریان یا داشتن کارائی نامناسب در تولید محصولات باشد .
- 38 **الف) تعداد ودفعات گردش موجودی کالا** : نگهداری موجودی کالا اساسا به منظور جبران نوسانات **تحويل کالا و جلوگیری از اتمام بی موقع آن** انجام میگردد . دفعات کم گردش کالا به معنای سرمایه گذاری نسبتا زیاد در موجودی کالا است (در مقایسه با مبلغ فروش) و باعث حبس منابع مالی در موارد غیر مولد خواهد شد . سطح موجودی کالا را باید در حدی مطلوب نگه داشت تا نه باعث بکارگیری منابع مالی در موارد غیر مولد گردد و نه باعث از دست دادن مشتریان شود . نا مطلوب بودن این نسبت نیز متأثر از نبود سیستم منسجم برنامه ریزی خرید و انبار است .
- 39 **ب) گردش حسابهای دریافتی** : معیاری برای سنجش **مدت زمان لازم برای وصول مطالبات** حاصل از فروش از مشتریان محسوب میشود . این نسبت سیاستهای اعتباری واحد انضافی را نیز منعکس میکند .
- 40 **ج) گردش حسابهای پرداختی** : معیاری برای سنجش **مدت زمان لازم برای پرداخت حسابهای پرداختی** حاصل از فعالیت واحد انضافی می باشد .
- 41 **د) گردش دارائیهای ثابت** : این نسبت نشان دهنده **میزان سرمایه گذاری در دارائیهای ثابت** را نشان میدهد . کم بودن بیش از حد این نسبت نشاندهنده بکارگیری دارائیهای ثابت بیش از حد لازم می باشد .
- 42 **ه) گردش کل دارائیهها** : این نسبت نشان دهنده **چگونگی دارائیهای بکار گرفته شده واحد انضافی در ایجاد درآمد فروش** می باشد . از این جهت ممکن است مطلوب این نسبت در ایران با سایر کشورها متفاوت باشد .

ردیف	عناوین جزئی درس
۱	بخش اول: اصول و مفاهیم حسابداری و مدیریت مالی
۲	بخش دوم: آشنایی با صورت‌های مالی و رابطه آن‌ها با یکدیگر
۳	بخش سوم: آشنایی با روش‌های تحلیل صورت‌های مالی
۴	بخش چهارم: نسبت‌های مالی و تحلیل دویونت
۵	بخش پنجم: استفاده از اکسل در تحلیل مالی
۶	بخش ششم: تحلیل صورت‌های مالی یک شرکت

جدول: تراز نامه شرکت فولاد مبارکه (ارقام به میلیون ریال): بدهی‌ها و حقوق صاحبان سهام

1383/12/2 9	1384/12/2 9	1385/12/2 9	1386/12/2 9	1387/12/2 9	بدهی و حقوق صاحبان سهام
بدهیهای جاری:					
543,519	415,681	784,644	890,960	1,708,847	حسابهای پرداختی تجاری
3,757,398	4,989,477	4,026,596	1,752,957	1,678,880	سایر حسابها و اسناد پرداختی
698,474	416,716	1,123,046	1,307,584	469,149	پیش دریافتها
735,969	27,777	446,104	2,279,210	4,095,990	ذخیره مالیات
256,320	613,371	5,853,443	3,111,883	7,620,158	سود سهام پرداختی
857,335	364,585	1,122,080	1,650,160	3,298,254	سهولت مالی دریافتی
6,849,015	6,827,607	13,355,913	10,992,754	18,871,278	جمع بدهیهای جاری
بدهیهای غیرجاری:					
369,243	249,612	125,450	0	0	حسابهای پرداختی بلندمدت
2,622,198	2,191,155	2,026,184	2,089,399	1,498,916	سهولت مالی دریافتی بلندمدت
112,956	126,622	157,400	194,351	232,308	ذخیره پس انداز کارکنان
275,030	443,198	469,668	595,958	732,283	ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان
3,379,427	3,010,587	2,778,702	2,879,708	2,463,507	جمع بدهیهای غیرجاری
10,228,442	9,838,194	16,134,615	13,872,462	21,334,785	جمع بدهیها
حقوق صاحبان سهام:					
8,321,115	15,800,000	15,800,000	15,800,000	15,800,000	سرمایه ۱۵۸,۰۰۰,۰۰۰ سهم ۱۰۰۰
426,200	732,885	1,038,599	1,568,096	1,580,000	اندوخته قانونی
7,544,945	2,946,262	446,262	446,262	446,262	اندوخته سرمایه ای
300,084	0	2,234,779	10,526,414	13,588,028	سود انباشته
16,592,344	19,479,147	19,519,640	28,340,772	31,414,290	جمع حقوق صاحبان سهام
26,820,786	29,317,341	35,654,255	42,213,234	۵۲,۷۴۹,۰۷۵	جمع بدهیها و حقوق صاحبان سهام

جدول: تراز نامه شرکت فولاد مبارکه (ارقام به میلیون ریال): داراییها

1383/12/2 9	1384/12/2 9	1385/12/2 9	1386/12/2 9	1387/12/2 9	داراییها
داراییهای جاری:					
موجودی نقد					
2,591,635	1,375,070	4,206,433	5,404,787	3,691,206	
حسابها و اسناد دریافتی					
1,756,712	4,114,669	3,101,630	3,194,720	6,194,282	
سایر حسابهای دریافتی					
1,694,233	5,234,636	390,867	609,116	722,373	
موجودی مواد و کالا					
4,105,229	843,485	7,197,189	10,659,991	17,522,678	
سفارشات و پیش پرداختها					
648,023	1,795,116	1,070,040	1,153,683	342,627	
10,795,832	13,362,976	15,966,159	21,022,297	28,473,166	جمع داراییهای جاری
داراییهای غیرجاری:					
داراییهای ثابت مشهود					
14,834,987	15,012,917	18,138,838	19,407,476	18,729,660	
داراییهای نامشهود					
56,118	71,223	295,960	285,862	279,492	
سرمایه گذاریهای بلندمدت					
1,133,849	870,225	80,567	583,672	4,337,920	
سایر داراییها					
0	0	1,172,731	913,927	928,837	
16,024,954	15,954,365	19,688,096	21,190,937	24,275,909	جمع داراییهای غیرجاری
26,820,786	29,317,341	35,654,255	42,213,234	52,749,075	مجموع داراییها

منبع: مثال بالا، بر اساس اطلاعات منتشر شده در فضای مجازی بوده و فاقد منبع مشخص است.

جدول. سود و زیان انباشته فولاد مبارکه (ارقام به میلیون ریال)

1383/12/29	1384/12/29	1385/12/29	1386/12/29	1387/12/29	شرح
5,236,950	5,833,623	6,105,342	10,589,942	11,132,786	سود خالص
0	0	3,493,573	2,435,723	10,526,414	سود انباشته در ابتدای سال
-419,699	300,084	-593,659	-200,944	-155,321	تعدیلات ستوانی
-419,699	300,084	2,899,914	2,234,779	10,371,096	سود، زیان، انباشته در ابتدای سال - تعدیل شده
4,817,251	6,133,707	9,005,256	12,824,721	21,503,882	سود قابل تخصیص
					تخصیص سود:
-128,162	-306,685	-305,714	-529,497	-11,904	اندوخته قانونی
-2,178,698	-2,880,202	-380,202	-	-	اندوخته سرمایه ای
-256,320	-613,371	-3,113,371	-1,768,810	-7,900,000	سود سهام
-1,953,987	-233,449	-2,971,190	-	-3,950	بند (ج) نمره بکه قانون برده سال ۱۳۸۶
-4,517,167	-6,133,707	-6,770,477	-2,298,307	-7,915,854	سود تخصیص داده شده طی سال
-300,084	0	2,234,779	10,526,414	13,588,028	سود انباشته در پایان سال

جدول. صورت تطبیق سود عملیاتی و جریان نقد عملیاتی فولاد مبارکه (ارقام به میلیون ریال)

1385/12/29	1386/12/29	1387/12/29	شرح
7,611,027	13,415,382	16,768,901	سود عملیاتی
1,692,034	1,655,228	1,641,415	هزینه استهلاک داراییهای ثابت مشهود
-	10,500	6,000	هزینه استهلاک داراییهای ثابت نامشهود
112,394	163,241	174,282	خالص افزایش در ذخیره پایان خدمت کارکنان و پس انداز
0	0	2,765,306	افزایش در ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذارینها
720,177	-311,339	311,281	(افزایش) کاهش حسابهای دریافتی عملیاتی
-1,955,393	-3,462,802	686,268	(افزایش) موجودی مواد و کالا
456,839	-83,643	811,056	(افزایش) کاهش سفارشات و پیش پرداختها
-130,936	-2,292,773	-585,996	(کاهش) در حسابهای پرداختی عملیاتی
706,169	184,538	-838,435	(افزایش) پیش دریافت از مشتریان
21,998	396,458	-2,775,299	خالص سایر درآمدها و هزینه های غیر عملیاتی
3,277	-73,718	15,866	تعدیلات داراییهای ثابت مشهود
-272,933	258,804	18,860	(افزایش) کاهش سایر داراییها
8,964,653	9,859,876	7,988,730	وجه نقد عملیاتی

جدول. سود و زیان شرکت فولاد مبارکه (ارقام به میلیون ریال)

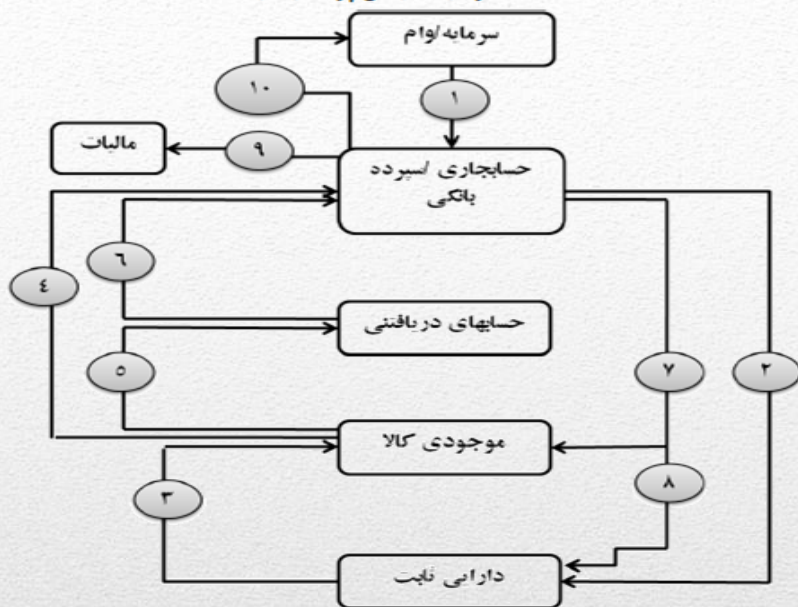
1383/12/29	1384/12/29	1385/12/29	1386/12/29	1387/12/29	شرح
16,122,099	17,638,975	22,035,815	31,720,223	35,893,763	درآمد حاصل از فروش محصولات
-8,076,960	-10,249,539	-12,658,639	-16,259,870	-17,435,150	بهای تمام شده کالای فروش رفته
8,045,139	7,389,436	9,377,176	15,460,353	۱۸,۴۵۸,۶۱۲	سود ناخالص
-1,336,088	-1,867,078	-1,846,609	-2,089,368	-1,754,037	هزینه های فروش، اداری و عمومی
110,541	117,979	80,460	44,397	64,325	خالص سایر درآمدها و هزینه های عملیاتی
-1,225,547	-1,749,099	-1,766,149	-2,044,971	-1,689,712	
6,819,592	5,640,337	7,611,027	13,415,382	16,768,901	سود عملیاتی
-165,810	-128,367	-179,068	-298,378	-451,444	هزینه های مالی
-223,006	321,653	-12,928	198,519	-2,428,538	خالص سایر درآمدها و هزینه های غیر عملیاتی
-388,816	193,286	-191,996	-99,859	-2,879,982	
6,430,776	5,833,623	7,419,031	13,315,523	13,888,919	سود ناشی از فعالیتهای عادی قبل از مالیات
-1,193,826	0	-1,313,689	-2,725,581	-2,756,133	مالیات
5,236,950	5,833,623	6,105,342	10,589,942	11,132,786	سود خالص
15,800,000,000	15,800,000,000	15,800,000,000	15,800,000,000	15,800,000,000	تعداد سهام عادی
331	369	386	670	705	سود خالص هر سهم - ریال

جدول. صورت جریان نقد فولاد مبارکه (ارقام به میلیون ریال)

شرح	1387/12/29	1386/12/29	1385/12/29	1384/12/29	1383/12/29
فعالیت‌های عملیاتی:					
جریان خالص ورود وجه نقد ناشی از فعالیت‌های عملیاتی	7,988,730	9,859,876	8,964,653	4,055,836	3,958,444
بازده سرمایه‌گذاری و سود پرداختی بابت تامین مالی:					
سود دریافتی بابت سپرده سرمایه‌گذاری کوتاه مدت	128,320	27,264	22,993	48,576	14,464
سود دریافتی بابت سپرده‌گذاری در سایر شرکتها	109,688	17,959	14,667	9,761	5,876
سود پرداختی بابت تسهیلات مالی	-297,889	-298,378	-179,068	-128,367	-164,421
سود فروش اعتباری به مشتریان	205,501	90,553	137,416	0	0
زیان ناشی از تاخیر تحویل محصول	-61,820	-21,702	-17,591	0	0
سود سهام پرداختی	-2,637,422	-4,510,370	-3,438,385	-1,851,702	-302,015
جریان خالص خروج وجه نقد ناشی از بازده سرمایه‌گذاری و	-2,553,622	-4,694,674	-3,459,968	-1,921,732	-446,096
مالیات پرداختی:					
مالیات پرداختی	-1,094,674	-892,474	-1,052,220	-1,027,701	-1,116,225
فعالیت‌های سرمایه‌گذاری:					
وجوه پرداختی بابت افزایش دارایی‌های ثابت مشهود	-980,932	-2,850,638	-1,964,279	-1,576,716	-1,591,949
وجوه پرداختی بابت افزایش دارایی‌های نامشهود	-109	-403	-	5,150	36,563
وجه حاصل از فروش دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود	16,230	3,509	2,522	2,296	-293,457
وجوه پرداختی جهت تحصیل سرمایه‌گذاری های بلندمدت	-6,097,603	-503,105	-9,334	0	0
جریان خالص (خروج) وجه نقد ناشی از فعالیت‌های سرمایه‌گذاری	-7,062,414	-3,350,637	-1,971,091	-1,569,270	-1,848,843
جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد قبل از فعالیت‌های تامین مالی	-2,721,980	922,091	2,481,374	-462,867	547,280
فعالیت‌های تامین مالی:					
دریافت تسهیلات مالی	3,381,000	2,000,000	1,180,000	94,023	1,744,845
بازپرداخت اصل تسهیلات مالی دریافتی	-2,323,389	-1,723,737	-830,011	-847,721	-1,160,970
جریان خالص ورود (خروج) وجه نقد ناشی از فعالیت‌های تامین مالی	1,057,611	276,263	349,989	-753,698	583,875
خالص افزایش (کاهش) در وجه نقد	-1,664,369	1,198,354	2,831,363	-1,216,565	1,131,155
مانده وجه نقد در ابتدای سال	5,404,787	4,206,433	1,375,070	2,591,635	1,460,480
مانده وجه نقد در پایان سال	3,691,206	5,404,787	4,206,433	1,375,070	2,591,635

نمودار ۳. گردش پول در شرکت

- ① تامین مالی داخلی (سهام) و خارجی (وام) برای شرکت
- ② سرمایه‌گذاری در دارایی ثابت (کارخانه) برای شروع تولید
- ③ تولید کالا در کارخانه
- ④ فروش نقدی کالا
- ⑤ فروش نسیه (اعتباری) کالا
- ⑥ دریافت نقدی از بدهکاران (حساب‌های دریافتی)
- ⑦ سرمایه‌گذاری مجدد در موجودی کالا
- ⑧ سرمایه‌گذاری مجدد در کارخانه و دارایی ثابت
- ⑨ پرداخت مالیات فروش
- ⑩ پرداخت سود به سهامداران و اصل و فرع وام

جدول ۲. نسبت‌های نقدینگی فولاد مبارکه

نسبت‌های متداول	1383	1384	1385	1386	1387	متوسط
نسبت جاری-مرتبیه	1.63	1.58	1.96	1.20	1.91	1.51
نسبت آتی-مرتبیه	0.89	0.88	1.57	0.58	0.84	0.56
سرمایه در گردش (میلیارد ریال)	6,544	3,946	6,535	2,610	10,029	9,601
درصد تغییر در سرمایه در گردش	71%	-40%	66%	-60%	284%	-4%
سرمایه در گردش به فروش	26%	24%	37%	12%	32%	27%

نسبت جاری طی ۵ سال گذشته بین ۱/۵ تا ۲ مرتبه بوده است. این نسبت نشان میدهد که نیمی از داراییهای جاری از محل بدهی جاری و مابقی از محل بدهی بلند مدت تامین شده است. نسبت ایده آل در حدود ۱ مرتبه است زیرا فرض میشود که دارایی جاری از محل بدهی جاری تامین میگردد.

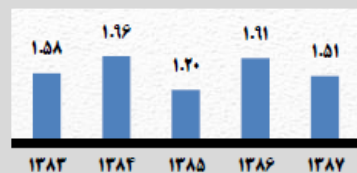
نسبت آتی نشان میدهد که داراییهای جاری نقدی به چه میزان از محل بدهی های کوتاه مدت تامین شده است. این نسبت نشان میدهد که بطور متوسط ۸۹٪ از بدهی های جاری برای تامین دارایی جاری بکار گرفته شده است. نوسان شدید این نسبت (MAX و MIN) نشان میدهد که کنترل سرمایه در گردش قوی نیست.

سرمایه در گردش شرکت نشان میدهد نوسان معناداری طی هر سال اتفاق افتاده است. این نوسان در دامنه ۲۶۱۰ تا ۱۰۰۲ میلیارد ریال بوده است.

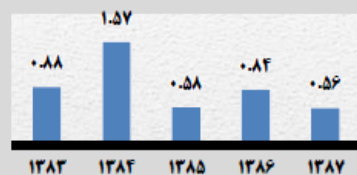
هنگامی که شرکتی مازاد سرمایه در گردش داشته باشد و دارایی جاری (دائمی و موقت) را از محل بدهی بلند مدت تامین کند سیاست محافظه کارانه ای انتخاب کرده است.

نسبت سرمایه در گردش به فروش نشان میدهد که برای ایجاد یک ریال درآمد چه میزان سرمایه در گردش لازم است. این نمودار نشان میدهد به ازای ۱۰۰ ریال درآمد نیاز به ۲۷ ریال سرمایه در گردش وجود دارد. معمولاً هر قدر این نسبت پایینتر باشد بهتر است اما بهتر است به استانداردهای صنعت توجه شود.

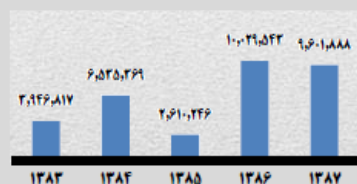
نسبت جاری

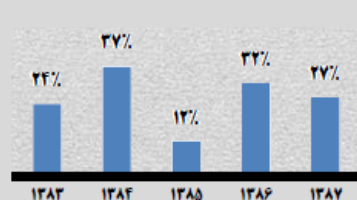
نسبت آتی

سرمایه در گردش

سرمایه در گردش به فروش

به عنوان مثال برای سال ۱۳۸۷:

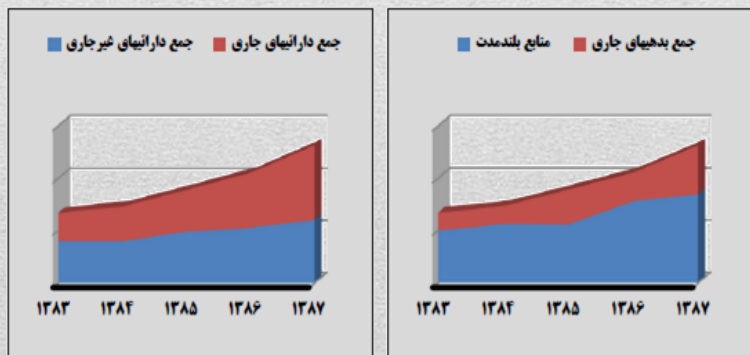
علامتهای نقدینگی (سیگنال‌ها)

- نقدینگی نشانه سلامت مالی نیست اما کمبود نقدینگی نشانه بیماری مالی است.
- مقایسه نسبت جاری و آتی میتواند متورم بودن موجودی کالا، استفاده نادرست از منابع کوتاه مدت و بکارگیری نامتعادل در داراییهای کوتاه مدت را نشان دهد.
- سرمایه در گردش علائم جالبی را برای تحلیل فراهم میکند. مقایسه سرمایه در گردش با داراییها، با درآمدها و با سرمایه شرکت جالب است. مازاد یا کمبود سرمایه در

گردش اگر بیش از اندازه باشد بیانگر سیاستهای جسورانه یا محافظه کارانه مدیریت است.

- بسیاری از داراییهای جاری به صورت موقت^۱ و برای فصول مختلف سال استفاده میشوند. اگر این داراییها از منابع کوتاه مدت تامین شوند رویکرد شرکت یک رویکرد متعادل^۲ است. اگر همه داراییهای شرکت از محل منابع بلندمدت تامین شوند رویکرد سرمایه در گردش محافظه کارانه^۳ تلقی میشود. اگر کل داراییهای جاری از محل منابع کوتاه مدت تامین مالی شوند رویکرد شرکت جسورانه^۴ است. به نمودار های زیر توجه کنید. این نمودارها را با نمودارهای مطابقت دهید.

نمودار. مقایسه منابع و مصارف مالی فولاد مبارکه

$$\text{بدهی جاری} - \text{دارایی جاری} = \text{سرمایه در گردش ۱۳۸۷}$$

$$= 28,473,166 - 18,871,278 = 9,601,888$$

$$\text{بدهی جاری} - \text{دارایی جاری} = \text{سرمایه در گردش ۱۳۸۶}$$

$$= 21,022,297 - 10,992,754 = 10,029,543$$

$$\text{سرمایه در گردش ۱۳۸۶} - \text{سرمایه در گردش ۱۳۸۷} = \text{درصد تغییر در سرمایه در گردش}$$

$$= \frac{9,601,888 - 10,029,543}{10,029,543}$$

$$= -4\%$$

$$\text{نسبت جاری} = \frac{\text{دارایی جاری}}{\text{بدهی جاری}} = \frac{28,473,166}{18,871,278} = 1/51$$

$$\text{نسبت آتی} = \frac{\text{بیش پرداختها-موجودی کالا-دارایی جاری}}{\text{بدهی جاری}}$$

$$= \frac{28,473,166 - 17,522,678 - 34,2627}{18,871,278}$$

$$= 0/56$$

$$\text{سرمایه در گردش به فروش} = \frac{\text{سرمایه در گردش}}{\text{درآمد فروش}} = \frac{9,601,888}{35,893,763} = 0/27$$

در جدول زیر نسبتهای فعالیت فولاد مبارکه محاسبه شده است:

نسبت‌های متداول	1383	1384	1385	1386	1387	متوسط
دوره گردش کالا-روز	183	30	205	236	362	203
دوره وصول مطالبات-روز	39	84	51	36	62	54
دوره تصفیه حسابهای پرداختی-روز	12	8	13	10	17	12
دوره تبدیل نقد-روز	210	105	243	262	407	245
دفعات گردش دارایی‌ها	0.60	0.60	0.62	0.75	0.68	0.65

مشتریان خود داده است. زیاد شدن دوره وصول مطالبات به معنای رقابتیتر شدن محصول و پایین بودن دوره وصول مطالبات به معنی انحصاری بودن محصول یا سختگیری شرکت در سیاستهای اعتباری است.

$$\begin{aligned} & \text{حسابهای پرداختی} \\ & \text{درآمد فروش} \times 360 = \text{دوره تصفیه حسابهای پرداختی (۱۳۸۷)} \\ & = 360 \times \frac{1,708,847}{35,839,763} = 17 \text{ روز} \end{aligned}$$

هر قدر شرکتي بتواند دوره تصفیه حسابهای پرداختی را طولانی کند در شرایط تورمی نشانه مدیریت مناسب پرداخت است. دقت کنید که افزایش دوره تصفیه حسابهای پرداختی در شرایطی که شرکت با کمبود نقدینگی همراه است علامت خطر برای شرکت است.

موجودی کالا

$$\begin{aligned} & \text{بهای تمام شده کالای فروش رفته} \\ & \text{دوره گردش کالا (۱۳۸۷)} \times 360 = \\ & = 360 \times \frac{17,522,678}{17,435,150} = 362 \text{ روز} \end{aligned}$$

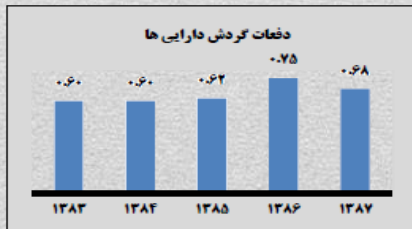
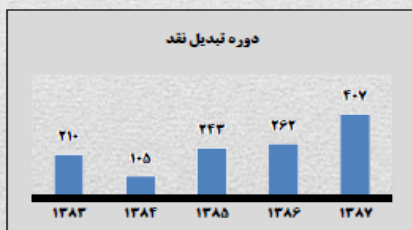
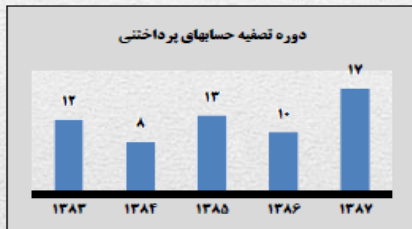
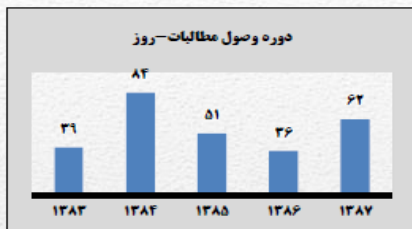
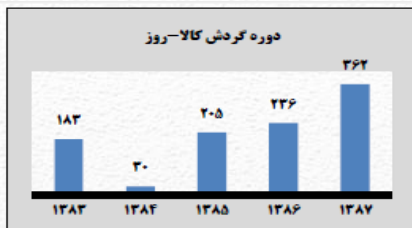
این نسبت نشان میدهد که ۳۶۲ روز طول میکشد تا موجودی کالا و مواد شرکت تبدیل کلاهی ساخته شده گردد. هر قدر این نسبت طولانی تر شود نشانه کاهش کارایی فعالیتهای شرکت است. در واقع دوره گردش موجودی کالا اعلام مدیریت کارآمد یا نا کارآمد موجودیهاست.

حسابهای دریافتی

$$\begin{aligned} & \text{دوره وصول مطالبات (۱۳۸۷)} \times 360 = \\ & \text{درآمد فروش} \\ & = 360 \times \frac{6,194,282}{35,839,763} = 62 \text{ روز} \end{aligned}$$

به این نسبت DSO نیز گفته میشود. این نسبت نشانه سیاستهای اعتباری شرکت است. این نسبت نشان میدهد که بطور متوسط ۶۲ روز طول میکشد تا حسابهای دریافتی پس داده شوند. هر قدر این نسبت طولانی تر شود به این معناست که شرکت اعتبار بیشتری به

دوره گردش کالا طی سالهای گذشته رشد زیادی داشته است. در سال ۱۳۸۴ دوره گردش به شدت کاهش یافته!!!! اما این کاهش موقتی بوده، بطوری که دوره گردش کالا از ۱۸۳ روز در سال ۱۳۸۳ به ۳۶۲ روز در سال ۱۳۸۷ رسیده است. این عدد نشان میدهد که شرکت تصمیم گرفته است تا موجودی بیشتری نگهداری کند؛ شاید علت این پدیده افت موقت قیمت مواد باشد.

دوره وصول مطالبات: بطور متوسط ۵۴ روز طول میکشد تا مطالبات شرکت وصول شود. معمولاً وصول مطالبات کمتر از ۳ ماه (۹۰ روز) نشانه سیاست اعتباری مناسب و بازار خوب محصول است. هر قدر این نسبت طولانی تر شود به این معناست که شرکت اعتبار بیشتری به مشتریان خود داده است

دوره تصفیه حسابهای پرداختی: متوسط دوره تصفیه در فولاد مبارکه ۱۲ روز است. در واقع میتوان گفت که شرکت عملیات تجاری را تقریباً بصورت نقدی انجام میدهد زیرا دوره تصفیه کمتر از ۱ ماه است.

دوره تبدیل نقد: در سال ۱۳۸۷ دوره تبدیل نقد به دلیل افزایش شدید دوره گردش موجودیها به شدت رشد کرده است. حدود ۴۰۷ روز نشان میدهد که در سال ۱۳۸۷ بیش از یکسال دریاقتصادی شرکت از عملیات جاری به وجه نقد تبدیل شده است. به خاطر داشته باشد که هر قدر دوره تبدیل طولانی تر شود کارایی کاهش می یابد و بالعکس.

گردش داراییها در فولاد مبارکه بطور متوسط ۶۵ درصد است. در سال ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ به دلیل رشد فوق العاده قیمت فولاد، درآمدها رشد فزاینده داشتند بنابراین دوره گردش داراییها به دلیل افزایش درآمد فروش به ۷۵٪ رسید. هر قدر این نسبت افزایش یابد بهتر است زیرا از یک ریال دارایی درآمد بیشتری کسب شده است.

دوره گردش موجودی کالا+ دوره وصول مطالبات= دوره تبدیل نقد (۱۳۸۷)

دوره تصفیه حسابهای پرداختی -

$$= 17 \text{ روز} - 62 \text{ روز} + 362 \text{ روز} =$$

$$= 407 \text{ روز}$$

دوره تبدیل نقد نشان میدهد که چند روز طول میکشد تا مواد بصورت نسیه خریداری شود، تبدیل به کالای ساخته گردد، بصورت نسیه فروش رود و در نهایت وجه آن دریافت گردد. هر قدر دوره تبدیل طولانی تر شود کارایی کاهش می یابد و بالعکس.

درآمد فروش

$$= \frac{\text{دفعات گردش داراییها (۱۳۸۷)}}{\text{کل داراییها}}$$

کل داراییها

$$= \frac{35,839,763}{52,749,075} = 0/68 \text{ مرتبه}$$

این نسبت نشانه کارایی بلندمدت مدیریت است. پرسش این است که به ازای هر یک ریال دارایی شرکت به چه میزان درآمد ایجاد خواهد شد. هر قدر این نسبت افزایش یابد بهتر است زیرا از داراییها بیشتر بهره برداری شده است.

نسبت‌های اهرمی شرکت فولاد مبارکه در جدول ارائه شده است.

نسبت‌های متداول	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	متوسط
بدهی به داراییها	0.38	0.34	0.45	0.33	0.40	0.38
نسبت دارایی‌ها به حقوق صاحبان سهام	1.62	1.51	1.83	1.49	1.68	1.62
بدهی جاری به کل بدهی	0.77	0.67	0.69	0.83	0.79	0.77
نسبت پوشش هزینه مالی ^۱	41.9	41.1	43.9	42.5	45.0	37.1

$$\text{نسبت بدهی به داراییها (۱۳۸۷)} = \frac{\text{بدهی}}{\text{کل داراییها}} = \frac{21,334,785}{52,749,075} = 0/40$$

این نسبت بیانگر سهم بدهی‌ها از کل منابع مالی است. در شرکت مبارکه ۶۰٪ حقوق صاحبان سهام (۴۰٪-۱) است. به این نسبت D/A نیز گفته میشود. (D= بدهی A= داراییها)

$$\text{نسبت داراییها به حقوق صاحبان سهام (۱۳۸۷)} = \frac{\text{داراییها}}{\text{حقوق صاحبان سهام}} = \frac{52,749,075}{34,414,290} = 1/68$$

$$\text{نسبت بدهی جاری به کل بدهی (۱۳۸۷)} = \frac{18,871,278}{21,334,785} = 0/88$$

این نسبت سهم بدهی کوتاه مدت را از بلند مدت نشان میدهد. این نسبت نشانه طرز تلقی مدیریت نسبت مدیریت منابع مالی کوتاه مدت و بلند مدت است.

$$\text{نسبت پوشش هزینه های مالی} = \frac{\text{سود عملیاتی}}{\text{هزینه های مالی}} = \frac{16,768,901}{451,444} = 37/1$$

نسبت D/A نشان میدهد که ۴۰ درصد از منابع مالی از بیرون شرکت و ۶۰ درصد از منابع مالی از طریق صاحبان سهام تامین گردیده است.

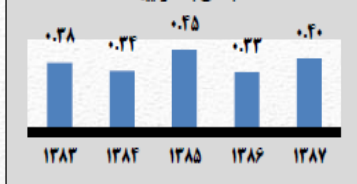
این نسبت در طول زمان بین ۳۳ تا ۴۵ درصد نوسان داشته است. شرکت نسبتاً دارای ساختار سرمایه متعادل است.

نسبت A/E تحلیلی شبیه به نسبت D/A دارد با این تفاوت که در تحلیل سودآوری از این نسبت استفاده های جالبی میشود. این نسبت نشانه اهرم نیز هست زیرا افزایش این نسبت با فرض ثابت بودن E به دلیل افزایش D خواهد بود.

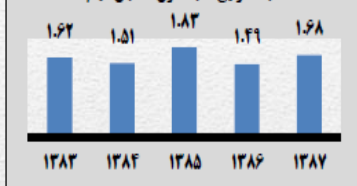
نسبت بدهی جاری به کل بدهیها نشانه ریسک منابع کوتاه مدت و بلند است. این نسبت سهم بدهی کوتاه مدت را از بلند مدت نشان میدهد. این نسبت نشانه طرز تلقی مدیریت نسبت مدیریت منابع مالی کوتاه مدت و بلند مدت است.

این نسبت ریسک مالی را اندازه میگیرد. این نسبت نشان میدهد که چقدر توانایی برای پوشش هزینه های مالی در شرکت وجود دارد. شرکت مبارکه قدرت زیادی برای هزینه و امپا دارد. این شرکت بطور متوسط ۴۲ بار میتواند در یک دوره مالی باعث پوشش هزینه های مالی شود.

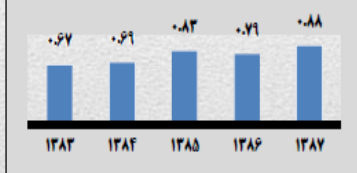
بدهی به داراییها

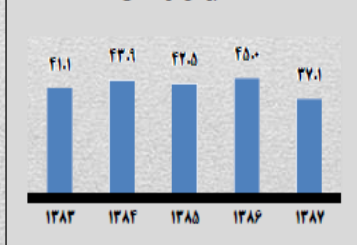
نسبت دارایی‌ها به حقوق صاحبان سهام

بدهی جاری به کل بدهی

نسبت پوشش هزینه مالی

نسبتهای سودآوری شرکت فولاد مبارکه در جدول ارائه شده است.

نسبتهای متداول	۱۳۸۳	۱۳۸۴	۱۳۸۵	۱۳۸۶	۱۳۸۷	متوسط
رشد درآمد فروش	23%	9%	25%	44%	13%	
رشد سود ناخالص	26%	-8%	27%	65%	19%	
رشد سود عملیاتی	30%	-17%	35%	76%	25%	
رشد سود خالص	24%	11%	5%	73%	5%	
حاشیه سود ناخالص	47%	50%	42%	43%	51%	
حاشیه سود عملیاتی	40%	42%	32%	35%	42%	
حاشیه سود خالص	32%	32%	33%	28%	31%	
نرخ موثر مالیاتی	15%	19%	0%	18%	20%	
ROA	21%	20%	20%	17%	21%	
ROE	33%	32%	30%	31%	35%	
سود عملیاتی به جریان نقد عملیاتی	1.5	1.7	1.4	0.8	1.4	2.1

$$\text{سود عملیاتی اول دوره - سود عملیاتی پایان دوره} \\ \text{رشد سود عملیاتی (۱۳۸۷)} = \frac{\text{سود عملیاتی اول دوره}}{\text{سود عملیاتی اول دوره}} \\ = \frac{16,768,901 - 13,415,382}{13,415,382} = 25\%$$

$$\text{سود خالص اول دوره - سود خالص پایان دوره} \\ \text{رشد سود خالص (۱۳۸۷)} = \frac{\text{سود خالص اول دوره}}{\text{سود خالص اول دوره}} \\ = \frac{11,132,786 - 10,589,942}{10,589,942} = 31\%$$

$$\text{سود ناخالص} = \frac{18,458,613}{35,893,763} = 51\% \\ \text{حاشیه سود ناخالص (۱۳۸۷)} = \frac{\text{سود ناخالص}}{\text{درآمد فروش}}$$

$$\text{سود عملیاتی} = \frac{16,768,901}{35,893,763} = 47\% \\ \text{حاشیه سود عملیاتی (۱۳۸۷)} = \frac{\text{سود عملیاتی}}{\text{درآمد فروش}}$$

$$\text{سود خالص} = \frac{11,132,786}{35,893,763} = 31\% \\ \text{حاشیه سود خالص (۱۳۸۷)} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{درآمد فروش}}$$

$$\text{سود قبل از مالیات} = \frac{13,888,919}{11,132,786} = 31\% \\ \text{نرخ موثر مالیاتی (۱۳۸۷)} = \frac{\text{سود قبل از مالیات}}{\text{سود بعد از مالیات}}$$

$$\text{سود خالص} = \frac{11,132,786}{5,749,075} = 21\% \\ \text{نرخ بازده داراییها (۱۳۸۷)} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{مجموع داراییها}}$$

$$\text{فروش اول دوره - فروش پایان دوره} \\ \text{رشد درآمد فروش (۱۳۸۷)} = \frac{\text{فروش اول دوره}}{\text{فروش اول دوره}} \\ = \frac{35,893,763 - 31,720,223}{31,720,223} = 13\%$$

$$\text{سود ناخالص اول دوره - سود ناخالص پایان دوره} \\ \text{رشد سود ناخالص (۱۳۸۷)} = \frac{\text{سود ناخالص اول دوره}}{\text{سود ناخالص اول دوره}} \\ = \frac{18,458,613 - 15,460,353}{15,460,353} = 19\%$$

$$\text{نرخ بازده صاحبان سهام} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{حقوق صاحبان سهام}} = \frac{11,132,786}{3,414,290} = 32\%$$

اهرم $\times$ گردش داراییها $\times$ حاشیه سود = ROE

$$\text{ROE} = 31\% \times 68\% \times 1/68$$

$$= 21\%$$

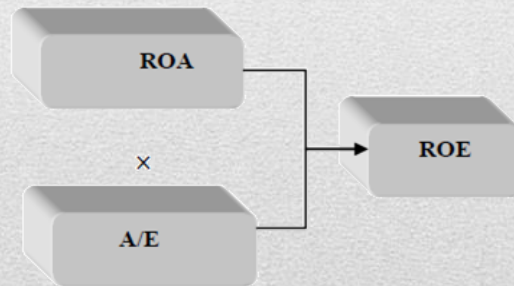
می بینید که افزایش اهرم (نسبت A/E) باعث افزایش ROE شده است. در واقع افزایش اهرم به معنای افزایش بدهی است که تاثیر فزاینده ای بر رشد بازده صاحبان سهام میگذارد. معادله فوق را میتوان بصورت زیر نیز بازنویسی کرد:

اهرم $\times$ ROA = ROE

$$\text{ROE} = 21\% \times 1/68$$

$$= 35\%$$

نمودار زیر رابطه اهرم مالی و ROA و ROE را نشان میدهد.

در این نمودار نکته جالبی نهفته است. فرض کنید شرکت الف و ب دارای ROA مساوی هستند. این تساوی به این معناست که هر دو شرکت در صنعت مربوطه دارای عملکرد یکسانی هستند. با نمودار فوق ثابت میشود که شرکت دارای بدهی بیشتر ROE بیشتری ایجاد مینماید، این افزایش بازده را اثر اهرم با قبول ریسک بدهی می نامیم.

گردش داراییها $\times$ حاشیه سود = ROA

$$\text{ROA} = 31\% \times 68\%$$

$$= 21\%$$

این معادله نشان میدهد که ROA تابعی است از حاشیه سود خالص و گردش داراییها. اغلب تحلیلگران علاقه دارند تا ROA را به عنوان یک عنصر کلیدی تجزیه و تحلیل نمایند.

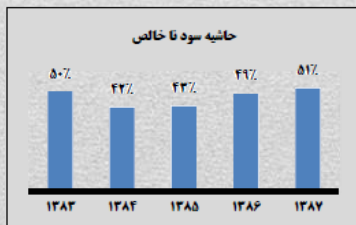
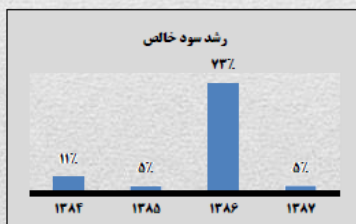
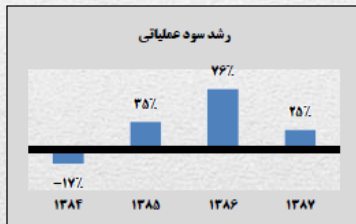
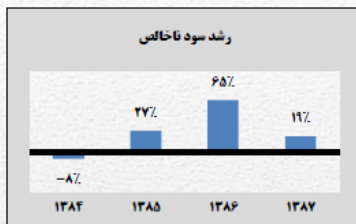
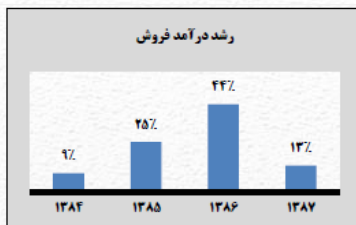

یک تحلیل جالب درباره این است که در صنایع انحصاری معمولاً شرکتها قیمت گذارند، حاشیه سود زیادی دارند و رقبت به گردش سریع داراییها ندارند. علت این است که ویژگی انحصار کمیابی است بنابراین سرعت گردش داراییها اهمیت زیادی ندارد.

ماهیت رقابت	حجم سرمایه	استراتژی
انحصاری	زیاد	حاشیه سود بالا
انحصار چندقطبی	متوسط	ترکیبی
رقابت کامل	کم	گردش زیاد داراییها

در صنایع رقابتی معمولاً به دلیل جنگ قیمتها و رقابت نفس گیر میان شرکتها حاشیه سود پایین است بنابراین شرکتهایی که قادر باشند تا گردش داراییها را افزایش دهند از سود بالاتر و سهم بازار بیشتری برخوردار میشوند.

درآمد فروش چرا نوسان دارد؟ بررسی های به
 عمل آمد نشان میدهد که ظرفیت و مقدار تولید طی
 سال ۱۳۸۶ و ۱۳۸۸ نوسان نداشته است پس نوسان گر
 اصلی قیمت محصول بوده است. چطور قیمت
 محصول را تحلیل کنیم!!!!

رشد سود ناخالص از رشد درآمد فروش
 بیشتری بوده است. اگر علت یابی کنید خواهید دید
 که آهنگ درآمدها و هزینه ها مساوی نیست. با تحلیل
 حاشیه سود ناخالص میتوانیم علت یابی نماییم.
 همیشه تحلیل رشد باید هم تراز با تحلیل حاشیه
 سود، تحلیل ROA و ROE انجام شود.

رشد سود عملیاتی نشانه رونق شرکت برای سال
 ۱۳۸۶ و افت شدید سال ۱۳۸۷ نشانه رکود سال ۱۳۸۷
 است. تفاوت رشد سود عملیاتی و رشد سود ناخالص
 در هزینه های اداری/عمومی و سایر درآمدها یا هزینه
 های عملیاتی است.

رشد سود خالص یک هدف برای شرکتها
 است. توجه داشته باشید که شرکتی رشدی همیشه
 ارزشمند نیستند. بین رشد و ارزش باید تفاوت قائل
 شد. رشد عجیب سود خالص در سال ۱۳۸۶ شاید
 یک رویای دست نیافتنی بود اما می بینید که رشد
 فوق العاده با رشد مستمر متفاوت است. رشد مستمر
 فولاد بین ۵ تا ۱۰ درصد است اما رشد فوق العاده آن
 بصورت یک دوره است.

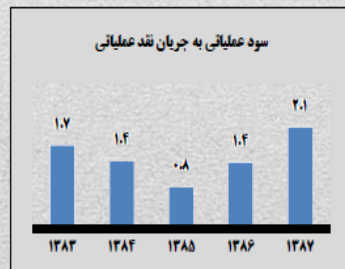
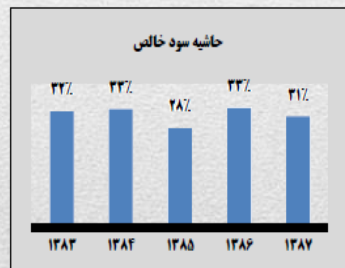
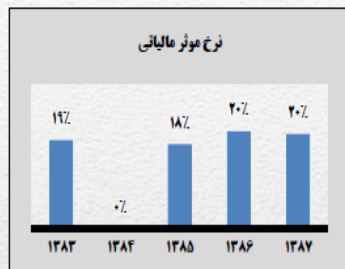
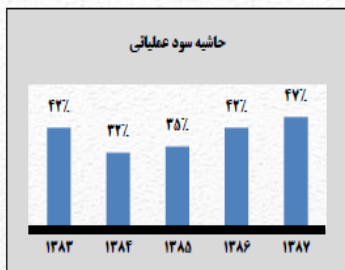
حاشیه سود ناخالص تفاوت بین درآمد و
 هزینه تولید است. حاشیه سود ناخالص به اندازه حاشیه
 سود خالص اهمیت دارد زیرا اولین قدم کسب درآمد
 شرکت در آن نهفته است. تحلیل حاشیه سود ناخالص
 مهمترین و پیچیده ترین قسمت ارزیابی مالی است.

$$\frac{\text{سود عملیاتی}}{\text{وجه نقد عملیاتی}} = \frac{18,458,613}{7,988,730} = 2/1 = \text{کیفیت سود (۱۳۸۷)}$$

در حقیقت چون معیار حسابداری تعدی است (نقدی نیست) بنابراین ممکن است سود
 عملیاتی کیفیت تبدیل به نقد شدن را نداشته باشد. به صورت سود و زیان و جریان وجوه
 نگاه کنید. چه موقع وجه نقد عملیاتی با سود عملیاتی برابر است!؟

پاسخ به این پرسش ساده است. اولاً هنگامی دریافتها و پرداختها همگی درآمده و
 هزینه های همان دوره شناسایی شوند. ثانیاً مواردی مانند استهلاک و افزایش (یا کاهش)
 ذخایر وجود نداشته باشد. بنابراین اغلب سود عملیاتی با وجه نقد عملیاتی برابر نخواهد بود.

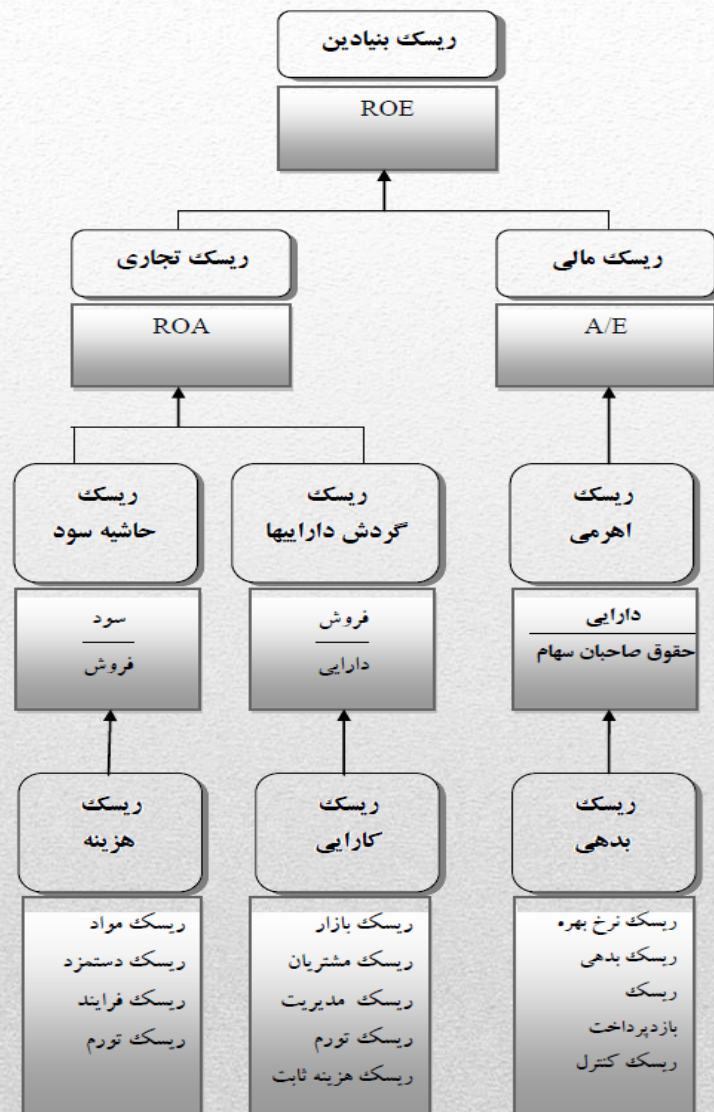

حاشیه سود عملیاتی چیست؟ حاشیه سود عملیاتی در فولاد مبارکه طی سالهای ۸۴ و ۸۵ با سالهای ۸۶ و ۸۷ تفاوت فاحشی دارد. برای درک این تفاوت باید به اختلاف حاشیه سود ناخالص با حاشیه سود عملیاتی توجه کرد. به نظر میرسد که اختلاف فاحشی وجود ندارد بنابراین همان عوامل اولیه بر نوسان حاشیه سود عملیاتی اثر داشته اند.

نرخ موثر مالیاتی برای تحلیل بنیادی لازم است. علت اینکه در سال ۱۳۸۴ این شرکت مالیات نداده چیست!!! نرخ موثر ۱۳۸۶ و ۱۳۸۷ در حدود ۲۰٪ است بنابراین برای پیش بینی مالیات سال آینده میتوان از این نرخ استفاده کرد.

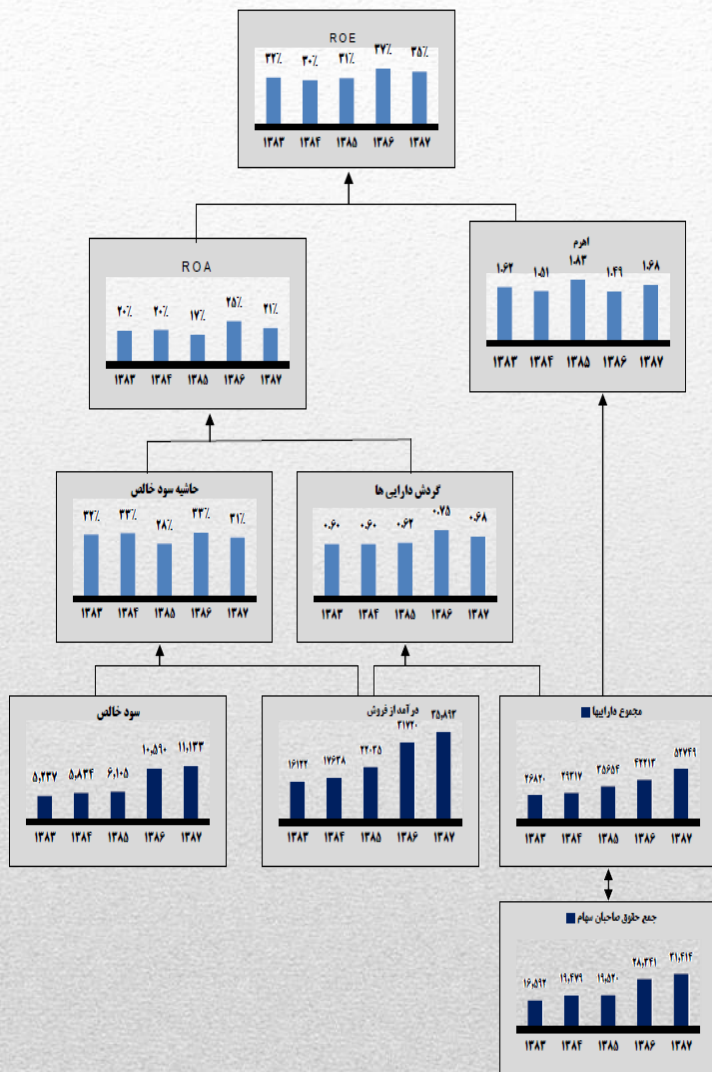
اختلاف حاشیه سود خالص و عملیاتی در چیست؟ رشد مالیات؟ رشد هزینه های مالی؟ تحلیل عمودی و افقی به پرسش ما پاسخ خواهد داد.

کیفیت سود شرکت پایین است زیرا سود عملیاتی ۲ برابر وجه نقد عملیاتی است. مبیند که در دوره رونق جهانی فولاد، کیفیت سود در سالهای ۸۵ و ۸۶ در حدود ۰/۸۵ و ۱/۴ بود.

نمودار ریسک بنیادین فولاد مبارکه

جدول. تحلیل افقی ترانامه فولاد مبارکه

متوسط	رشد ۵	1383	1384	1385	1386	1387	
33%	164%	100%	124%	148%	195%	264%	جمع دارائیهای جاری
10%	51%	100%	100%	123%	132%	151%	جمع دارائیهای غیر جاری
19%	97%	100%	109%	133%	157%	197%	مجموع داراییها
35%	176%	100%	100%	195%	161%	276%	جمع بدهیهای جاری
-5%	-27%	100%	89%	82%	85%	73%	جمع بدهیهای غیر جاری
22%	109%	100%	96%	158%	136%	209%	جمع بدهیها
18%	89%	100%	117%	118%	171%	189%	جمع حقوق صاحبان سهام

جدول. تحلیل عمودی سود و زیان فولاد مبارکه

شرح	1383	1384	1385	1386	1387
درآمد حاصل از فروش محصولات	100%	100%	100%	100%	100%
بهای تمام شده کالای فروش رفته	50%	58%	57%	51%	49%
سود ناخالص	50%	42%	43%	49%	51%
هزینه های فروش، اداری و عمومی	8%	11%	8%	7%	5%
خالص سایر درآمدها و هزینه های عملیاتی	1%	1%	0%	0%	0%
سود عملیاتی	42%	32%	35%	42%	47%
هزینه های مالی	1%	1%	1%	1%	1%
خالص سایر درآمدها و هزینه های غیر عملیاتی	1%	2%	0%	1%	7%
سود ناشی از فعالیتهای عادی قبل از مالیات	2%	1%	1%	0%	8%
مالیات	40%	33%	34%	42%	39%
سود خالص	7%	0%	6%	9%	8%
	32%	33%	28%	33%	31%

سود عملیاتی بعد مالیات = NOPAT   جریان نقد آزاد = FCF

تغییر در سرمایه گردش غیر نقدی = ΔWC

مخارج سرمایه‌ای (خرید دارایی ثابت و سرمایه‌گذاری بلندمدت) = Capex

وجوهی که بصورت نقدی به سهامداران اعطا می‌شود معمولاً پس از کسر سرمایه‌گذاری مجدد و سرمایه در گردش مورد نیاز جهت استمرار عملیات محاسبه می‌شود. این جریان نقد آزاد کمک می‌کند تا بدانیم که شرکت برای ادامه فعالیت به چه مقدار منابع نیاز دارد و چه مقدار سود ناشی از عملیات برای تقسیم میان ذی‌نفعان شرکت باقی خواهد ماند. در واقع می‌توان گفت که جریان نقد آزاد یک جریان نقد اضافی پس از کسر مخارج سرمایه‌ای برای اجرای پروژه‌های سودآور است که در اختیار سهامداران قرار دارد تا بین آنها تقسیم شود. در حقیقت جریان نقد آزاد دارای محتوای اطلاعاتی زیر است:

جدول. محتوای اطلاعاتی جریان نقد آزاد

اخبار بد	اخبار خوب	
شرکت جریانهای نقد آزاد دارد اما پروژه‌های آن ممکن است پروژه‌های نامطلوبی باشد که کاهنده این جریان مثبت هستند.	شرکت جریانهای نقد عملیاتی زیادی ایجاد میکند و نیازی به منابع مالی برای پروژه‌های سودآور ندارد.	جریان نقد آزاد مثبت
شرکت قادر نیست جریانهای نقد عملیاتی مناسبی تولید کند تا پروژه‌هایی را انجام دهد که وضع موجود را حفظ کنند.	شرکت پروژه‌های مهم و سودآوری دارد اما به منابع خارجی نیاز دارد.	جریان نقد آزاد منفی

نکته: جریان نقد آزاد به آن مقدار از سود عملیاتی (خالص از مالیات) گفته می‌شود که خالص سرمایه‌گذارها طی دوره که شامل مخارج سرمایه‌ای و سرمایه در گردش غیر نقدی میباشد از آن کم شده باشد. این میزان سود را میتوان با در نظر گرفتن منافع سهامداران و بازپرداخت هزینه‌های مالی میان آنها تقسیم کرد.

نمودار. محاسبه جریان نقد آزاد

فرمول محاسبه FCF بصورت زیر است:

$$FCF = NOPAT - \Delta WC - Capex$$

جدول نحوه بدست آوردن FCF

شرح	1387	1386	1385	1384	1383
محاسبه جریان نقد آزاد (FCF)					
NOPAT	13,441,261	10,669,361	6,263,341	5,640,337	-
- کل سرمایه گذاری (I)	6,010,452	8,520,766	-3,662,728	3,226,673	-
FCF =	7,430,809	2,148,595	9,926,069	2,413,664	-
محاسبه NOPAT					
سود عملیاتی	16,768,901	13,415,382	7,611,027	5,640,337	6,819,592
نرخ موثر مالیاتی	20%	20%	18%	0%	19%
- مالیات	3,327,640	2,746,021	1,347,686	0	1,266,007
NOPAT =	13,441,261	10,669,361	6,263,341	5,640,337	5,553,585
محاسبه سرمایه گذاری (I)					
تغییر در سرمایه در گردش غیر نقدی	2,934,020	6,749,023	-5,998,991	3,312,367	-
+ مجموع مخارج سرمایه ای	3,076,432	1,771,743	2,336,263	-85,694	-
= کل سرمایه گذاری (I)	6,010,452	8,520,766	-3,662,728	3,226,673	-
محاسبه تغییر در سرمایه در گردش غیر نقدی					
دارایی جاری	28,473,166	21,022,297	15,966,159	13,362,976	10,795,832
- موجودی نقد	3,691,206	5,404,787	4,206,433	1,375,070	2,591,635
= دارایی جاری غیر نقدی	24,781,960	15,617,510	11,759,726	11,987,906	8,204,197
بدهی جاری	18,871,278	10,992,754	13,355,913	6,827,607	6,849,015
- تسهیلات مالی دریافتی کوتاه مدت	3,298,254	1,650,160	1,122,080	364,585	857,335
= بدهی جاری غیر نقدی	15,573,024	9,342,594	12,233,833	6,463,022	5,991,680
سرمایه در گردش غیر نقدی	9,208,936	6,274,916	-474,107	5,524,884	2,212,517
تغییر در سرمایه در گردش غیر نقدی	2,934,020	6,749,023	-5,998,991	3,312,367	-
محاسبه مخارج سرمایه ای دوره (Capex)					
تغییر در دارایی ثابت	-677,816	1,268,638	3,125,921	177,930	14,834,987
تغییر در سرمایه گذاری های بلندمدت	3,754,248	503,105	-789,658	-263,624	1,133,849
مجموع مخارج سرمایه ای	3,076,432	1,771,743	2,336,263	-85,694	-

آرکیلر میتال بزرگترین تولید کننده فولاد جهان است. این شرکت در سال ۲۰۰۸ در ۲۰ کشور جهان با ۳۱۱ هزار نفر نیروی انسانی ۱۰۲ میلیون تن فولاد تولید کرده است. تقریباً ۳۵٪ از محصولات خود را در قاره آمریکا، ۴۵٪ قاره اروپا و ۲۰٪ را در کشورهای در حال توسعه مانند الجزایر، قزاقستان، آفریقای جنوبی و اوکراین می‌فروشد. این شرکت به تنهایی نزدیک به ۱۰٪ از سهم بازار جهانی را دارد. (تولید فولاد جهان در سال ۲۰۰۸ در حدود ۱۳۰۰ میلیون بود). خانواده میتال دارای بالاترین سهام و دو عضو هیات مدیره در شرکت را دارند.

نسبتهای متداول	فولاد	آرکیلر میتال	فاصله	تحلیل
نسبت جاری	1.51	1.42	0.09	فاصله کم
نسبت آبی	0.56	0.50	0.06	فاصله کم
دوره گردش کالا-روز	362	28	334	نامطلوب
دوره وصول مطالبات-روز	62	85	-23	فاصله کم
دوره تصفیه حسابهای پرداختی	17	47	-30	نامطلوب
دوره تبدیل نقد	407	66	341	نامطلوب
دفعات گردش دارایی‌ها	0.68	0.90	-0.22	مطلوب
اهرم	1.68	2.40	-0.72	نامطلوب
حاشیه سود عملیاتی	47%	10%	37%	مطلوب
حاشیه سود خالص	31%	8%	23%	مطلوب
ROA	21%	8%	14%	مطلوب
ROE	35%	18%	17%	مطلوب

باسپاس از توجه شما

«ارزش هر فرد به دانش و اخلاق اوست»

hdianatpey@gmail.com

بازنشر: سایت فراچارت

www.farachart.com
